18 ՕԳՈՍՏՈՍ 1998 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ #151 (1654)

Ազգ

Azg armenian daily

Կիրիենկոն ձեռքը զգում է ռուբլու «լողացող» փոխարժեքին

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ռուսաստանի կառավարությունը եւ Կենտրոնական բանկը հանդես են եկել ֆինանսական եւ բյուջետային քաղաքականության նորմալացմանն ուղղված միջոցների մասին համատեղ հայտարարությամբ։ Փաստաթուղթը մշակվել է աշխարհում տնտեսական իրադրության բարդացման՝ ասիական շուկաներում արժեթղթերի փոխարժեքների փլուզման եւ դրանց հաջորդած որոշ երկրներում արժույթների փոխարժեքների անկման, համաշխարհային շուկաներում նավթի գների նվազման հետ կապված։ Համաձայն փաստաթղթի, ինչպես հաղորդել է ՌԴ վարչապետ Սերգեյ Կիրիենկոն, ՌԴ ԿԲ-ն անցնում է ռուբլու «լողացող» փոխարժեքի քաղաքականության արժութային միջանցքի նոր սահմանների շրջանակում։ Մինչեւ այս տարեվերջ արժութային միջանցքի նոր սահմաններ են հաստատվել ԱՄՆ 1 դոլարի դիմաց 6-9,5 ռուբլու միջակայքում։

Կառաջարկվի նաեւ ներքին պարտքի վերաձեւակերպում մինչեւ 1999 թվականի դեկտեմբերի 31-ը մարման ժամկետով, այսինքն ներքին պետական պարտքի այն արժեթղթերի, որոնք մարման էին պլանավորված մինչեւ 1998 թվականի վերջը եւ 1999 թվականին։

ՎՐԱՍՏԱՆ

Վիրահայերն անմասն են սադրանքի կազմակերպումից

«Ախալքալաքում գործել են հատուկ ծառայությունների կողմից ֆինանսավորվող կազմակերպված ուժեր»

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

«Տեղի հայ բնակչությունը ոչ միայն չտրվեց գրոհայինների սադրանքներին, այլեւ աջակցեց միջադեպի կարգավորմանը», երեկ Վրաստանի ազգային ռադիոյին տված իր հարցազրույցում ասաց Վրաստանի պետանվտանգության նախարար Ջեմալ Կախոկիձեն։ Սա առաջին հուսադրող պաշտոնական արձագանքն էր, որ ստացան հայկական աղբյուրներն օգոստոսի 13-ի եւ 14-ի լույս գիշերը Ախալքալաքի մերձակայքում տեղի ունեցած հայտնի միջադեպի մասին։ Տեղի ունեցածի առաջին գնահատականները «Ազգը» ծանուցել է շաբաթ օրը «Ազատություն» ռադիոկայանի ռուսական ծառայության մատուցմամբ։ Այդ ժամ վրացական աղբյուրները պնդում էին, թե Վրաստանը կարողացել է խուսափել լուրջ զինյալ հակամարտությունից, իսկ գուցե նաեւ պատերազմից։

Հայաբնակ Ախալքալաքի շրջանում 25-30 զինված գրոհայինների ջոկատի բացահայտման փաստը, ջոկատ, որ փորձել է շրջափակել Վրաստանի պաշտպանության նախարարության ստորաբաժանումներին, անմիջապես լուրջ անհանգստություն առաջացրեց Հայաստանում եւ Հայաստանից դուրս։ Վրաստանի դեսպանատնից «Ազգ» օրաթերթին հաղորդեցին տեղի ունեցած իրադարձությունների հետեւյալ փաստագրությունը՝ հղում կատարելով Էդվարդ Շեւարդնաձեի մամուլի ծառայությանը եւ Վրացինֆորմին։ Օգոստոսի 13-14-ի գիշերը Վրաստանի պաշտպանության նախարարության զորամիավորումները պատրաստվել են համատեղ զինավարժություն անցկացնել Ախալքալաքի ռազմակայանի հրաձգարանում (պոլիգոն)։ Ծրագրված էր զինավարժությունն անցկացնել տեղի Ռուսաստանի Դաշնության զորքերի հրետանային ստորաբաժանման հետ։ Սակայն, ինչպես մամուլին փաստել է Գիգոլ Բարամիձեն, որը Սամցխե-Ջավախեթիի նահանգապետն է, ռուսական զորամիավորումը պայմանավորված վայրում չի եղել, անջատված են եղել նաեւ ռուսական հենակետին կապող բոլոր հեռախոսները։

Տես ► էջ 3

ՍԵՓԱԿԱՆԱՇՆՈՐՀՈՒՄ

«Արմենիա» եւ «Անի» հյուրանոցների վաճառքով Հայաստան կմտնեն 44 մլն դոլարի ներդրումներ

Ըստ Գ. Նանագուլյանի, «Արմենիայի» վաճառքն ամենափայլունն է մինչեւ այժմ եղած գործարքների մեջ

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

Ինչպես արդեն տեղեկացրել է «Ազգը», իրականություն է դարձել «Արմենիա» հյուրանոցային համալիրի միջազգային մրցույթով վաճառքը, դրա հետ մեկտեղ վաճառվել է նաեւ Երեւանի մյուս հայտնի տուրիստական հյուրանոցը՝ «Անին»։ Հյուրանոցների վաճառքի արդյունքում մինչեւ 2001 թ-ը՝ Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի տոնակատարությունները, Հայաստանում կկատարվեն մոտ 44 մլն դոլարի արտասահմանյան ուղղակի ներդրումներ եւ տոնակատարություններին եկած հյուրերը կհյուրընկալվեն բարձրակարգ, միջազգային չափանիշներով հյուրանոցային համալիրներում։ Մասնավորապես, ուխտավորների, ինչպես նաեւ առաջիկա տարիներին ակնկալվող զբոսաշրջիկների ու գործարարների առջեւ խորհրդային չափանիշներով կառուցված «Արմենիայի» (որին մի կերպ երբեք ասող են տալիս արտասահմանցիները) փոխարեն դռները կբացի աշխարհահռչակ հինգաստղանի «Marriott» հյուրանոցը՝ իդեալական շենքային պայմաններով, ճոխ կահավորմամբ, ռեստորաններով, լողավազաններով, բարձրակարգ սպասարկմամբ, կաշվեձեռնոց շվեյցարներով ու ժպտերես սպասավորներով։

Ինչպես նախորդ համարում տեղեկացրել էր «Ազգը», օգոստոսի 14-ին կնքված պայմանագրով (ԱՄՆ-ի ժամանակով՝ օգոստոսի 13-ին) ՀՀ կառավարության եւ «AK Development» ընկերությունների միջեւ կնքված պայմանագրով «Արմենիա» հյուրանոցը վաճառվել է «AK Development»-ին։ Սակայն, ինչպես ավելացրել էր մեր թերթը, նրանց կողմից առաջարկվող 30 մլն-ը ոչ թե հյուրանոցի վաճառքի, այլ ողջ գործարքի արժեքն է։ Այս մասին հայտնի դարձավ օգոստոսի 17-ին ՀՀ կառավարությունում հրավիրված մամուլի ասուլիսում, որտեղ ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարար Գառնիկ Նանագուլյանը (նա էլ հենց հայկական կողմից գործարքը ստորագրողն է) հայտարարեց, որ այդ գործարքից մի փոքր առաջ՝ օգոստոսի 7-ին վավերացվել է Երեւանի եւս մեկ խոշոր՝ «Անի» հյուրանոցի վաճառքի պայմանագիրը նույն խմբի՝ «AK Development»-ի հետ։

Տես ► էջ 2

Հերթական վթար Երեւանում

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ։ Ութ մարդ տարբեր աստիճանի ծանրության մարմնական վնասվածքներ են ստացել օգոստոսի 16-ին Երեւանի շրջաններից մեկում տեղի ունեցած վթարի պատճառով։ Երեքը ծանր վիճակում են։ Վթարի պատճառը «Երազ» մակնիշի ավտոմեքենայի արգելակների խափանումն էր, որի հետեւանքով այն բախվեց մոտակայքում գտնվող նույն մակնիշի մեկ այլ միկրոավտոբուսի։ Վերջին ամսին սա արդեն արգելակների խափանման պատճառով երկրորդ ավտովթարն է Երեւանի ճանապարհներին։ Հուլիսին եւս նույն պատճառով շրջվեց ավելի քան 20 մարդ տեղափոխող ավտոբուսը։

Գերմանական «Մանն» ֆիրման գործընկերներ է փնտրում Հայաստանում

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Գերմանական «Մանն» մեքենաշինական ֆիրման այսօր փորձում է տնտեսական համագործակցություն սկսել կովկասյան տարածաշրջանի պետությունների հետ։ Ինչպես ասաց ֆիրմայի ներկայացուցիչը, իրենք ցանկություն ունեն ավտոբուսների, միկրոավտոբուսների, տրոլեյբուսների, տրամվայների, ինչպես նաեւ բեռնատար ավտոմեքենաների համատեղ ձեռնարկություններ հիմնել Կովկասում։ Մասնավորապես Հայաստանում իրենք առաջարկում են արտադրել եվրոպական չափանիշների քաղաքային ավտոբուսներ եւ միկրոավտոբուսներ, ինչն այսօր անհրաժեշտ է հանրապետությանը։ Նախնական 25 ավտոբուսների արտադրության համար ֆիրման առաջարկում է իրեն տրամադրել Հայաստանում գործած որեւէ ավտոգործարան, որտեղ նա պատրաստ է 3,5 մլն ԱՄՆ դոլարի վարկային ներդրում կատարել՝ պետական երաշխիքի առկայությամբ։

Հավաստիմ բարեկամը

ԱՄՆ-ի նախագահը ծանր օրեր է ապրում։ Երեկ ծրագրված էր նրա վկայությունը մեծ ժյուրիի առջեւ։ Մինչ այդ, կիրակի օրը, Բիլ Քլինթոնն այցելել էր եկեղեցի, որտեղից Սպիտակ տուն վերադառնալիս արժանացավ Տան Բադդի անունով շան համբույրին, ապա հետեւեցին հանդիպումներ խորհրդականների հետ։

ԿՈՎԿԱՍ

Ադրբեջանում գրանցվել է նախագահության 6 թեկնածու

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ի շարս Ադրբեջանի նախագահության թեկնածուներ Հ. Ալիեւի, «Անկախ Ադրբեջան» կուսակցության ղեկավար Սուլեյմանովի եւ «Ադրբեջանի ազգային անկախության» կուսակցության ղեկավար Մամեդովի, օգոստոսի 17-ին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը գրանցել է նախագահության եւս երեք թեկնածուի՝ «Սոցիալական բարգավաճման» կուսակցության նախագահ Խան Հուսեյն Քյազիմլին, Ադրբեջանի կոմունիստական կուսակցության առաջնորդ Ֆիրուդին Հասանովին եւ «Քաղաքական հետապնդումների զոհերի ընկերակցության» ղեկավար Աշրաֆ Մեհդիեւին։ «Ազատություն» ռադիոկայանի ենթադրությամբ, թերեւս այս 6 թեկնածուներն էլ հոկտեմբերի 11-ին կպայքարեն նախագահի պաշտոնի համար։

«Չեչնիան պատրանքներ չպետք է ունենա»

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ «Չեչնիան կարող է միջազգային հանրակցությանն անդամակցել միայն որպես Ռուսաստանի Դաշնության բաղկացուցիչ մաս», «Էխո Մոսկվի» ռադիոկայանի ուղիղ եթերում հայտարարել է ԱՊՀ երկրներում ՌԴ նախագահի լիազոր ներկայացուցիչ, ռուս-չեչենական բանակցային հանձնախմբի համանախագահ Իվան Ռիբկինը՝ մեկնաբանելով Չեչնիայի նախագահ Ասլան Մասխադովի հայտարարությունը՝ միջազգային հանրակցության մեջ Չեչնիայի Հանրապետության անդամակցելուն նպաստելու Թուրքիայի եւ ԱՄՆ-ի խոշոր գործարարների պատրաստակամության մասին։ Ի. Ռիբկինի խոսքերով, դա պարզորոշ հասկանալ են տվել Թուրքիայի եւ ԱՄՆ-ի պաշտոնյաները Մասխադովի այս երկրներ կատարած ուղեւորության ժամանակ։ Ռիբկինն ընդգծել է, որ «Չեչնիայի Հանրապետության հիմնախնդիրների ֆինանսավորումը կիրականացվի լոկ ՌԴ երաշխավորությամբ», քանի որ «ոչ ոք մեծաքանակ փողով Չեչնիայի Հանրապետություն չի գնա»։

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Թուրքիան ձգտում է Եվրոպայի արվարձանից վերածվել աշխարհի իրադարձությունների վրա ազդող ուժի

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Թուրքիայի արտգործնախարար Իսմայիլ Ջեմի հրապարակած արտաքին քաղաքականության մշակման մասին հաշվետվությունը, որն անվանվել է «Թուրքիան եւ աշխարհը 2010-2020 թթ.-ին», նախանշում է, որ այդ ժամանակահատվածում Թուրքիան պետք է դառնա Տնտեսական համագործակցության եւ զարգացման կազմակերպության խոշորագույն տնտեսություն ունեցող 5 երկրներից մեկը եւ տնտեսական ու քաղաքական առանցքային դեր ստանձնի Եվրասիայում։ Ըստ այդ հաշվետվության, Թուրքիան այլեւս չի լինի Եվրոպայի արվարձանը, այլ կվերածվի աշխարհի իրադարձությունների վրա ազդելու ներունակ ուժի։

«Մենք ուզում ենք լինել Եվրոպական միության մաս, սակայն մեր նպատակակետը այժմ ավելի լայն է», ասել է Ջեմը։ «Բալկանները, Միջին Ասիան եւ Կովկասը ցանկանում են աշխարհի առջեւ բացել իրենց տնտեսությունները, եւ Թուրքիան նոր համագործակցություն է սկսում այդ տարածաշրջանների հետ որպես կարեւոր գործընկեր»։

Մինչդեռ, ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի, Թուրքիան իրեն սահմանակից 8 երկրներից շահավետ հարաբերություններ ունի միայն երկուսի՝ Վրաստանի եւ Բուլղարիայի հետ։ Կոմունիստական Բուլղարիայից 80-ական թթ. արտաքսվեց 320 հազար թուրք, եւ այս առումով Բուլղարիայի հետ Թուրքիայի նոր կապերը իրոք նվաճում են։ Բալկաններում, Կովկասում եւ Իրաքում տեղի ունեցող անհանգստությունները բացասաբար են անդրադառնում Թուրքիայի քաղաքական ու տնտեսական հարաբերությունների վրա։ Միջազգային բեռնարգելքները եւ Իրաքից Թուրքիայի Ջեյհան նավահանգիստը ձգվող նավթատարի փակումը մեծապես նպաստել են Թուրքիային։

Թուրքերն ասում են «ադրբեջանցիների հետ մենք հարեւան ողիներ ենք, հայերը մեր հարեւաններն են, որոնց հետ չենք կարողանում հաշտվել, իսկ վրացիները մեր բարեկամներն են ու հարեւանները»։ Թուրքիայի համար շահավետ է արտահանել իր ապրանքները Վրաստան եւ այս ուղիով ստանալ էժան նավթ ու բենզին։ Ըստ ռադիոկայանի, երկու երկրների ջանքերով կառուցվում են Կարս-Թբիլիսի երկաթուղին, մի հիդրոէլեկտրակայան Ճորոխ գետի վրա, նորացվում է Բաթումի օդակայանը եւ ծրագրվում է Վրաստանի տարածքով կառուցել Բաքու-Ջեյհան նավթատարը։

Միջին Ասիայում Թուրքիան ձախողվել է ներդրումներ կատարելու հարցում։ Հետեւաբար, ըստ ռադիոկայանի, կապերը Միջին Ասիայի հետ եւս ամուր չեն։ Սիրիան եւ Իրաքը Թուրքիային համարում են սպառնալիք Իսրայելի հետ ռազմական համագործակցության պատճառով։ Իրանի հետ եւս Թուրքիայի կապերը բարիդրացիական չեն։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ ընթացիկ

ՍԵՓԱԿԱՆԱՇՆՈՐՀՈՒՄ

«Արմենիա» եւ «Անի» հյուրանոցների վաճառքով Հայաստան կմտնեն 44 մլն դոլարի ներդրումներ

Սկիզբը էջ 1

«Արմենիա»-ից մինչեւ «Marriott»

Ըստ առեւտրի եւ արդյունաբերության նախարարի, կառավարության նպատակը ոչ թե «Արմենիա» հյուրանոցի վաճառքն էր, այլ ՀՀ-ում զբոսաշրջիկության զարգացման համար միջազգային ստանդարտներին համապատասխան հյուրանոցային համալիր ունենալը, որը կունենա աշխարհահռչակ որեւէ ընկերության անուն ու կմատուցի նրա չափանիշներով սպասարկում ու ծառայություններ: Ըստ նրա, վերոհիշյալ գործարքները, հատկապես «Արմենիայի» վաճառքը պետք է համարել փայլուն մինչ այժմ եղածների մեջ: Այդ կարծիքը նախարարը փաստեց մանրամասներով: «Արմենիա» հյուրանոցային համալիրի գնորդները են ԱՄՆ-ի մի խումբ ներդնողներ, որոնց շահերն են ներկայացնում ԱՄՆ Բոստոն քաղաքի հայազգի գործարարներ Նշան Աթինիզյանը, Փոլ Քորյանը եւ նրանց ֆինանսական խորհրդատու «East-West Financial Services» ընկերությունը: Հյուրանոցի վերակառուցման, բարեկարգման եւ վերազինման համար ներդնողները պարտավորվել են ներդնել առնվազն 22 մլն ԱՄՆ դոլար: Հյուրանոցի վերազինման եւ բարեկարգման աշխատանքների վերահսկողությունը, ինչպես նաեւ հետագա մենեջմենթը ստանձնել է համաշխարհային համբավ ունեցող «Marriott International Inc» ընկերությունը, որի հետ արդեն ստորագրվել է պայմանագիր: Ըստ այդմ, «Marriott»-ն իր վրա է վերցնում հյուրանոցի կառավարման ֆունկցիաները, եւ հյուրանոցի վերարդիականացումից հետո պիտի ներմուծի «Marriott»-ին հատուկ հյուրանոցային չափանիշներ ու ծառայություններ: Հյուրանոցի վերազինման ու բարեկարգման աշխատանքները նախատեսվում են ավարտել մինչեւ 2001 թ.-ի հունվարի 1-ը, ուստի Հայաստանում քրիստոնեության 1700-ամյակի կապակցությամբ Երեւան ժամանող հյուրերը հնարավորություն կունենան հյուրընկալվել նոր «Marriott-Armenia» հյուրանոցում: «Marriott International»-ը միջազգային հյուրանոցային բիզնեսի ոլորտում գործող ամենաճանաչված ընկերություններից մեկն է, միայն 1997 թ.-ին նա հրացրել է ավելի քան 9 մլրդ ԱՄՆ դոլարի ծառայություններ: «Marriott»-ը իրականացնում է մոտ 1500 հյուրանոցային համալիրների, 3500 հանգստյան առանձնատների, 27 կոնֆերանս-պալասների եւ 17 գոլֆի հրապարակների մենեջմենթը ԱՄՆ-ում եւ աշխարհի ավելի քան 35 երկրներում:

Ըստ Գ. Նանագուլյանի, «Marriott»-ի մուտքը Հայաստան խոշոր իրադարձություն է: Նախ, որ այդ փաստը կոգեւորի նաեւ այլ հեղինակավոր ընկերությունների Հայաստանում ներդրումներ կատարելու, հնարավորություն կտա «Արմենիա» հյուրանոցին մտնելու միջազգային հյուրանոցային ցանցերի մեջ, ինչպես նաեւ հայտնի գործարարներին, զբոսաշրջիկներին առանց վարանելու գալու Հայաստան, որտեղ կա «Marriott» հյուրանոց: «Marriott International»-ի հիմնական սկզբունքներից մեկը որեւէ երկիր մտնելիս ընդարձակվելն ու ընդլայնվելն է: Որպես «գաղտնիք», նախարարը լրագրողներին հայտնեց, որ ընկերության ներկայացուցիչները արդեն իսկ, շրջելով Հայաստանում, փնտրում են երկրորդ հյուրանոցի կառուցման տեղ ու հնարավորություններ:

Երկրորդը «Անին» է, բայց ոչ վերջինը

Հյուրանոցի կոնկրետ գնորդը ԱՄՆ Կալիֆոռնիա նահանգում գրանցված «ANI Enterprises LLC» ընկերությունն է, որը ներկայացնում են հայազգի նշանավոր գործարար Կոստի Շիրվանյանը, հանրահայտ հասարակական գործիչներ եւ բարերարներ Ռալֆ եւ Սավի Թուֆենկյանները, ճարտարապետ Մարկո Բրամբիլան եւ շինարար Սիմոն Բառոյանը: «Անին» վաճառվել է 4 մլն ԱՄՆ դոլարով: Հյուրանոցի վերակառուցման եւ վերազինման համար գնորդը պարտավորվել է ներդնել ավելի քան 10 մլն ԱՄՆ դոլար: Նախատեսվում է եղած շենքի անմիջական հարեւանությամբ կառուցել բազմահարկ առեւտրային կենտրոն, իսկ հյուրանոցային համալիրում հիմնել առողջության սրահ, մի քանի ռեստորաններ, ավտոմեքենաների վարձույթի սրահ, բիզնես կենտրոն: Վերակառուցման եւ վերազինման աշխատանքները պետք է սկսվեն 1999 թ.-ի սկզբներին եւ ավարտվեն Հայաստանում քրիստոնեության 1700-ամյակի տոնակատարությունների նախաշեմին: Գ. Նանագուլյանը հայտնեց, որ դեռեւս պարզ չէ, թե ո՞վ կվարի հյուրանոցի մենեջմենթը: Ներկայումս բանակցություններ են վարվում երկու ընկերությունների հետ, որոնք «եթե անգամ չեն կարող մրցել «Marriott»-ի հետ, ապա նրանից մեկ աստիճան ցածր գտնվող ընկերություններ են»:

Գառնիկ Նանագուլյանը հայտնեց, որ, նմանապես, առաջիկայում սեփականաշնորհվելու է «Դվին» հյուրանոցը, որի միջազգային մրցույթը կկայանա մոտ ժամանակներս, եւ նրան հաջորդող «Երեւան» եւ Սեւանի «Ծիծեռնակ» հյուրանոցները: Ներկայումս մշակվում է զբոսաշրջիկության զարգացման ծրագիր, որի իրականացման համար կպահանջվեն խոշորագույն ներդրումներ, եւ «Արմենիայի» վաճառքը այդ ծրագրի կարեւորագույն քայլն էր, որին հաջորդող յուրաքանչյուր հյուրանոց պետք է սեփականաշնորհվի այնպես, որ դառնա զբոսաշրջիկության զարգացման ընդհանուր ծրագրի բաղկացուցիչ մասը: «10-15 տարի հետո տուրիզմից ստացվող եկամուտի ծավալները համախառն ազգային արտադրության մեջ մեծանալու է», լավատեսորեն արձանագրեց նախարարը:

«Արմենիայի» վաճառքով ՀՀ կառավարությունը չի պարտավորվում, այլ պարտավորեցնում է

Որեւէ պետական երաշխիք Հայաստանի կողմից չի տրամադրվել, ավելին, ըստ ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի փոխնախարար Էդվարդ Մուրադյանի, կառավարությունն է դրել ներդնողների առջեւ որոշակի խիստ պայմաններ, որպիսիք երբեւիցե կարող էր որեւէ կառավարություն դնել որեւէ ներդնողի առջեւ: Դա մոտավորապես կատարվում է հետեւյալ մեխանիզմով. ընկերությունը փողը վճարում եւ ձեռք է բերում գույք: Եթե այդ գույքի հետ չի վարվում այնպես, ինչպես պարտավորվել է, նա կորցնում է ինչպես այն գումարը, որը վճարել է, այնպես էլ գույքը: Ընդ որում վաճառվել է «Արմենիա հյուրանոցային համալիր» պետական փակ բաժնետիրական ընկերության պետությանը պատկանող բաժնետոմսերի 80 տոկոսը, եւ գնորդին իրավունք է վերապահվել երկու տարվա ընթացքում գնել մնացած 20 տոկոսը 2 մլն ԱՄՆ դոլարով յուրաքանչյուր մլն-ին տարեկան 10 տոկոս հավելավճարի պայմանով:

«Չեմ կարծում, որ «Արմենիայի» շենքի արտաքին տեսքի հետ առաջիկա 20 տարում որեւէ փոփոխություն կատարվի», ասաց պրն Սանդոյանը, իսկ դրա երաշխիքը «մեր օրենսդրությունն է», առանց քաղաքապետարանի թույլտվության ոչ մի ճարտարապետական փոփոխություն չի կատարվելու, առավել եւս այս դեպքում, երբ հյուրանոցի շենքը համահունչ է Հանրապետության հրապարակի հետ:

«Արմենիայի» վաճառքի 10 մլն-ից 4,8 մլն դոլարը կստացվի գործարքի փակման օրը՝ օգոստոսի 31-ին եւ նույն օրն էլ Royal Bank Scotland էսկրոբանկի հաշվին կփոխանցվի մնացած 3,2 մլն դոլարը, որը բանկը բաց կթողնի 90 օր հետո: «Անիի» դեպքում գումարների փոխանցումը մի փոքր այլ է. գումարի կեսը կփոխանցվի այս տարի եւ մնացած 2 մլն-ը՝ շինարարությունից հետո:

ՏՐԱՍԵԿԱ

Իրագործվում է «Խաչմերուկ» ծրագրի մի մասը

Ինչպես հայտնի է, սեպտեմբերի 7-8-ը Եվրամիության հովանու ներքո Բաքվում կայանալիք Եվրոպա-Կովկաս-Ասիա՝ ՏՐԱՍԵԿԱ տրանսպորտային միջանցքին առնչվող համաժողովին կմասնակցի նաեւ Հայաստանի պատվիրակությունը՝ վարչապետ Արմեն Դարբինյանի գլխավորությամբ: ՏՐԱՍԵԿԱ միջանցքի կարեւորության մասին արդեն հաղորդվել է մամուլով: Մասնավորապես, վարչապետի մամլո գրասենյակի հաղորդագրության համաձայն, «ՏՐԱՍԵԿԱ» միջազգային մայրուղիների ցանցին միանալու հետ մեկտեղ կառավարությունը կարեւորություն է տալիս նաեւ հաղորդակցության ներքին ցանցի վերակառուցմանը, ինչի ապացույցն է նաեւ Քըրքորյանի տրամադրած գումարներից մոտ 85 մլն դոլարը հյուսիս-հարավ ճանապարհների կառուցմանն ու վերակառուցմանը նպատակաուղղելը»: Մինչդեռ, Մարտունի-Եղեգնաձոր (Սելիմ լեռնանցքով), այնուհետեւ Մարտունի-Վանաձոր-Այրում ավտոճանապարհահատվածների կառուցման եւ վերակառուցման ծրագիրը կամ այսպես կոչված «Սելիմ» ծրագիրը չեն տեղավորվում Հայաստանի միջազգային մայրուղիների ցանցի մեջ մտնելու գաղափարախոսության մեջ: Այս կարծիքին է արդեն 5-րդ տարին ՀՀ իրար հաջորդող կառավարություններին ներկայացվող մեկ ուրիշ, ավելի գլոբալ եւ ռազմավարական ու տնտեսական նշանակության «Խաչմերուկ» ծրագրի հեղինակ Ռուբեն Եգորյանը: Սա Հայաստանի հյուսիս-հարավ եւ արեւելք-արեւմուտք ուղղություններով, բարձրակարգ եւ արագընթաց, միջազգային տեխնիկական չափանիշներին համապատասխանող չորս հիմնական երթուղիներ պարունակող առանցքային միջազգային մայրուղիների ծրագիր է: Ծրագիրն ունի Սեւ ծով-Պարսից ծոց եւ Թուրքիա-Հայաստան, Ադրբեջան-Միջին Ասիա տնտեսական առանցքների ստեղծման ծրագիր դառնալու բոլոր հիմքերը: Ի տարբերություն «Սելիմի», այն միտված չէ ՀՀ ճանապարհային ցանցը ՏՐԱՍԵԿԱ ծրագրի մայրուղուն նեղ «պորտալարով» կապելուն, այլ ինքնուրույն եւ գլոբալ ծրագիր է: Միաժամանակ «Խաչմերուկի» հյուսիս-արեւելյան հատվածը ՏՐԱՍԵԿԱ-ի գլխավոր մայրուղու մի մաս կարող է դառնալ, եթե Հայաստանի կառավարական պատվիրակությունը նման առաջարկ ներկայացնի ՏՐԱՍԵԿԱ-ի մասնակից երկրներին: Այսպիսով, «Սելիմն» ու «Խաչմերուկը» ՏՐԱՍԵԿԱ ծրագրի հետ առնչվելու միանգամայն տարբեր ռազմավարություններ են՝ իրենց տնտեսական հետեւանքներով եւ միանգամայն տարբեր ազդեցություն կունենան Հայաստանի տնտեսության վրա: Հետեւաբար, առաջիկա համաժողովում մեր պատվիրակության գերխնդիրը պետք է լինի Հայաստանի պարտադիր մասնակցությունը ՏՐԱՍԵԿԱ-ի կովկասյան մայրուղուն՝ որպես երրորդ կողմ: Դա հաջողվելու դեպքում արդեն ՀՀ կառավարության առջեւ պետք է դրվի մեկ ուրիշ կարեւոր հարց՝ ո՞ր ծրագիրն է գործելու ՏՐԱՍԵԿԱ-ին զուգահեռ՝ «Սելի՞մը», թե՞ «Խաչմերուկը»: Այս մասին հարցազրույցը «Խաչմերուկ»-ի հեղինակ Ռ. Եգորյանի հետ՝ մեր վաղվա համարում:

Մ. Գ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Հոկտեմբերի 25-ին եւ 31-ին՝ պատգամավորական թափուր տեղերի ընտրություններ

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Օգոստոսի 17-ի դրությամբ, Ազգային ժողովի 5 պատգամավորական տեղ թափուր է մնացել: Դրանք են՝ թիվ 40 եւ 111 ընտրատարածքները, որտեղից պատգամավոր ընտրված Դավիթ Հարությունյանը եւ Դավիթ Զադոյանը նշանակվել են նախարարներ, թիվ 54-ը Վարազդատ Ավոյանը վայր է դրել պատգամավորական լիազորությունները, 55-ը Հովհաննես Գրիգորյանը մահացել է: Իսկ օգոստոսի 16-ին ԱԺ նախագահ Խոսրով Հարությունյանը պաշտոնական գրություն է ուղարկել ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով հաղորդելով դիվանագիտական աշխատանքի մեջ գտնվող Աշոտ Ոսկանյանի լիազորություններն ինքնակամ վայր դնելու մասին: Վերջինս պատգամավոր էր ընտրվել թիվ 45 ընտրատարածքից:

Առաջին չորս ընտրատարածքներում լրացուցիչ տեղերի համար ընտրությունները նշանակված են հոկտեմբերի 25-ին: ԿԸՀ-ն օգոստոսի 17-ին անցկացրած նիստում, ընտրությունների մասին օրենքի համաձայն, հաստատեց թիվ 40, 54 եւ 55 ընտրատարածքների ընտրական հանձնաժողովների կազմերը: Ըստ լրացուցիչ ընտրության անցկացման ժամանակացույցի, նշված ընտրատարածքային հանձնաժողովներն իրենց անդրանիկ նիստերը պետք է գումարեն եւ հանձնաժողովի նախագահներ ընտրեն օգոստոսի 20-ին: Իսկ Արարատի թիվ 111 ընտրատարածքի ձեւավորման հարցն առայժմ առկախ է, քանի որ ընդդիմության երեք կուսակցություններ (ՀԿԿ, ՀՀԿ, ԱԺՄ) են ներկայացրել հանձնաժողովի իրենց անդամ-թեկնածուներին: ԿԸՀ-ն թույլատրել է այս կուսակցություններին եւս երեքական ներկայացուցիչ ներգրավել հանձնաժողովներում, սակայն եթե մինչեւ օգոստոսի 19-ը այս ընտրատարածքային հանձնաժողովը չհամալրվի, նշված ընտրատարածքում լրացուցիչ ընտրությունը կհետաձգվի:

Մի փոքր այլ է թիվ 45 ընտրատարածքում ընտրության անցկացման հարցը: Քանի որ Խոսրով Հարությունյանի գրությունը ներկայացվել է հաստատված ժամանակացույցից ուշ, այդ պատճառով այս ընտրատարածքում լրացուցիչ ընտրությունը նշանակվել է մի քանի օր հետո՝ հոկտեմբերի 31-ին:

Օդային ավազանի դիտարկումների արդյունքները հուսադրող չեն

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեւան, Վանաձոր եւ Արարատ քաղաքներում հուլիս ամսին կատարված օդային ավազանների աղտոտվածության վիճակի դիտարկումները, ըստ շրջակա միջավայրի մոնիտորինգի կենտրոնի տնօրեն Թամարա Հովհաննիսյանի տեղեկատվության, հուսադրող չեն: Այսպես, Երեւան քաղաքի մթնոլորտին բնորոշ միացություններից թույլատրելի նորման գերազանցել են փոշին՝ 3 անգամ, ազոտի օքսիդը՝ 3,6, ֆորմալդեհիդը՝ 3,7, ազոտի երկօքսիդը 3,5, բենզոլը՝ 2,7: Փոշու եւ ազոտի երկօքսիդի համեմատաբար բարձր միացություններ են դիտվել Խորհրդային եւ Շենգավիթի շրջաններում: Վանաձորում թույլատրելի նորմաները քառապատիկ գերազանցել են փոշին եւ ածխածնի օքսիդը, Արարատում եռակի չափով՝ ցեմենտի փոշին: Ըստ տնօրենի, կենտրոնը հուլիս ամսին ֆինանսավորում չունենալու պատճառով մակերեսային ջրերի փորձանմուշներ չի վերցրել:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941 AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրենություն / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Անդրադարձ

ՄՈՍԿՈՎՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ռոբերտ Քոչարյան. «Մենք կարողացանք անել ամենագլխավորը՝ դուրս գալ զարգացման ճանապարհ»

Մոսկովյան «Նովիե իզվեստիա» օրաթերթի 1998 թ.-ի օգոստոսի 13-ի թիվ 150-ում այս վերնագրով լույս է տեսել թերթի քաղաքական մեկնաբան Թեյմուրազ Մամալաձեի ընդարձակ հարցազրույցը մեր նախագահի հետ։ Մամալաձեն իր լսարանին բավական հանգամանորեն ներկայացնում է Հայաստանի նախագահի կենսագրությունը, աշխատանքային գործունեության, քաղաքական պայքարի, անձնական կյանքի փուլերի այնպիսի մանրամասներ, որոնք վաղուց եւ լայնորեն հայտնի են մեզ։ Խիստ համառոտ ներկայացնում ենք խնդրո առարկա հարցազրույցը, ոչ միայն իբրեւ տեղեկատվություն, այլեւ խորհրդածությունների նյութ։

Պատասխանելով «Վարչապետ եղած ժամանակ Դուք Հայաստանի համար ամենագլխավորը համարում էիք տնտեսական ճգնաժամից դուրս գալը, ինչպիսի՞ գլխավոր խնդիր եք դնում իբրեւ երկրի նախագահ» հարցին, Ռոբերտ Քոչարյանը միանշանակ հայտարարում է. «Հենց նույն խնդիրը, տնտեսության մեջ ճեղքում ապահովելը»։ Հանգամանորեն խոսելով այս մասին, նախագահը եզրակացնում է. «Ամենագլխավորը գոյատեւման կոնցեպցիայից, այսպես ասած, մենք շրջադարձ ենք կատարել դեպի ակտիվ զարգացման կոնցեպցիա»։

Անդրադառնալով սփյուռքի հայության կապիտալների Հայաստան հոսքի միտումներին, որը, ակնհայտորեն, հարուցել է Մամալաձեի զարմանքը եւ տեղիք տվել նրա «ի՞նչ պատահեց» հարցին, ՀՀ նախագահը բացատրում է. «Սփյուռքը նախկինում էլ է օգնել Հայաստանին, բայց դա հիմնականում մարդասիրական օգնություն է եղել... Սկզբունքային տարբերությունն այն է, որ մենք սփյուռքին առաջարկում ենք մասնակցել Հայաստանի տնտեսական զարգացմանը։ Ոչ թե պարզապես սրտից բխող օգնություն ցույց տալ սովյալներին, այլ ի դեմս Հայաստանի տեսնել գործընկերոջ։ Գործընկեր բիզնեսի գծով։ Գործընկեր համատեղ տնտեսական ծրագրերի գծով։ Գործընկեր խոշոր ազգային ծրագրերի իրականացման գծով...»։

Հարցազրույցի այս մասում նախագահ Քոչարյանը Հայաստանի տնտեսական ապագայի հանդեպ հանդես է բերում անհողդողդ լավատեսություն, ընդգծելով, օրինակ, որ հանրապետությունում իրոք նավթի որոնումներ են կատարվում, որի համար հատկացվել է առաջին 25 մլն դոլարը, սակայն մենք «որեւէ հույս չենք կապում դրա հետ։ Կլինի նավթ՝ լավ, չի լինի՝ երկիրը չի խաթարվի, կանգ չի առնի...»։ Ի դեպ, Ռոբերտ Քոչարյանը, բավական հանգամանալից խոսելով արցախյան հակամարտության կարգավորման իր նոր մոտեցումների մասին, անում է Հայաստանի տնտեսական զարգացման հետ կապված չափազանց ուշագրավ մի դիտարկում. «Անցյալում Հայաստանի տնտեսական վիճակը եւ նրա նախկին ղեկավարության անվստահությունը արդյունավետ զարգացման հնարավորության հանդեպ ստեղծել էին մի իրավիճակ, երբ Ադրբեջանում սկսել էր գործել շատ պարզ մի տրամաբանություն. եթե Հայաստանը դատապարտված է աղքատիկ գոյության, իսկ մենք նավթ ունենք, մենք տնտեսական զարգացում պիտի ունենանք, փող պիտի ունենանք, ապա ինչո՞ւ հիմա փոխզիջումների գնանք, եթե հարցն առանց այդ էլ շուտով լուծվելու է մեր օգտին։ Ահա այս տրամաբանությունն էլ, ես կարծում եմ, կարգավորման հիմնական խոչընդոտներից մեկն էր։ Մեկ-երկու տարվա տեմպերի լավ աճ, եւ այդ տրամաբանությունն Ադրբեջանում այլեւս չի աշխատի»։

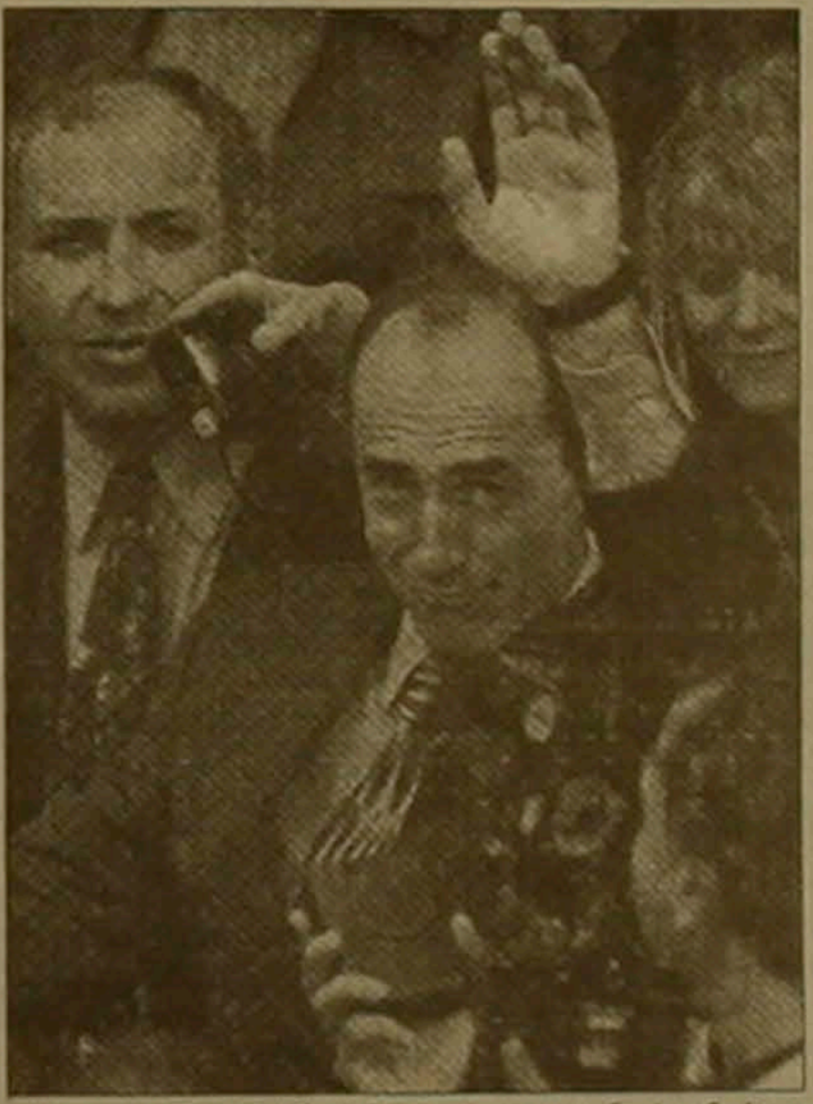

Անդրադառնալով ղարաբաղյան խնդրի առթիվ Հայաստանի նախագահի նոր մոտեցումներին, որոնք մեզ լավ հայտնի են, եւ որոնք Մամալաձեն ձեւակերպում է իբրեւ «ԼՂՀ ինքնորոշման իրավունքի ճանաչում, սահմանների անվտանգություն, Ղարաբաղի եւ Հայաստանի միջեւ աշխարհագրական կապ, ՀՀ-ի հետ ԼՂՀ վերամիավորման իրավական եւ պատմական իրավունքի հավաստում», ինչը, թղթակցի կարծիքով, «կասկածելի է» եւ քաղաքական իրատեսության տեսակետից հարուցում է «հնարավո՞ր է այդպիսի բան» հարցը, Ռոբերտ Քոչարյանը պատասխանում է. «Հենց քաղաքական իրատեսության հայեցակետից էլ դա հնարավոր է։ Անձամբ ես կարծում եմ, որ դա միակ հնարավոր ճանապարհն է... Մեր առաջարկած փոխզիջումային լուծումները նկատի առնելով, դա, այսպես ասենք, կարգավորման առավել հավանական եւ կարճ ճանապարհն է»։ Մնալով նույն քաղաքական իրատեսության շրջանակներում, Ռոբերտ Քոչարյանն անկեղծորեն կասկածի տակ է առնում զրուցակցի բարձրացրած «Անդրկովկասում Սայաթ Նովայի իդեալի» իրականացման մոտալուտ հնարավորությունները, թեեւ նշում է, որ դա «ազնիվ նպատակ է եւ դրան կարելի է ու պետք է ձգտել»։

Նույն անկեղծությամբ ՀՀ նախագահը արծարծում է 1915 թ. թուրքերի իրականացրած Հայոց ցեղասպանությունը միջազգայնորեն եւ առաջին հերթին Թուրքիայի կողմից ճանաչելու խնդիրը եւ դա իր արտաքին քաղաքականության հիմնահարցերից մեկը դարձնելու շարժառիթները. «Մի ամբողջ շարք պետություններ եւ միջազգային կազմակերպություններ դատապարտել են 1915-ի Հայոց ցեղասպանությունը, իբրեւ մարդկության դեմ կատարված հանցագործություն։ Քանզի այդ ակտը ունի նաեւ համամարդկային չափանիշ... Այն պատմության փաստն է, որը, սակայն, ծանր բեռան պես ճնշում է մեզ։ Դրանից ազատվելու համար անհրաժեշտ է ճանաչել եւ զղջալ, ինչպես արեց Գերմանիան ֆաշիզմի հանցագործությունների վերաբերմամբ։ Եթե Թուրքիայում դա արվի, ապա Անդրկովկասում կտիրի միանգամայն այլ մթնոլորտ»։ «Հնարավո՞ր է այդպիսի բան» հարցին Ռոբերտ Քոչարյանը համոզված պատասխանում է. «Հնարավոր է, որովհետեւ անհրաժեշտ է...»։

Հարցազրույցում շոշափվում են նաեւ կովկասյան տարածաշրջանի, հայ-ռուսական հարաբերությունների, ԱՊՀ-ի ապագայի եւ այլ հարցեր։

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Գրանցվեց նոր կուսակցություն՝ սոցիալ-էկոլոգիական

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Օրերս ՀՀ արդարադատության նախարարությունում գրանցված Հայաստանի սոցիալ-էկոլոգիական կուսակցության նպատակը սոցիալ-էկոլոգիական գաղափարախոսության մշակումն է, տնտեսապես հզոր, քաղաքականապես կայուն, էկոլոգիապես մաքուր, բարեկեցիկ պետության կերտումը, որի հիմքում կլինեն սոցիալական արդարության ու մարդու իրավունքների, ազատությունների պաշտպանության սկզբունքները, ասաց կուսակցության նախագահ Գերասիմ Բարսեղյանը։

Կազմակերպության ղեկավարն ավելացրեց, որ կմշակվի սոցիալ-էկոլոգիական տեղեկատվական համակարգ, իսկ հասարակության ամբողջ ուժերը կներգրավվեն վերը նշված ծրագրերի իրականացմանը։ Ներկայումս ձեւավորման փուլում է տարածքային կառույցների ստեղծումը։

Գ. Բարսեղյանի խոսքերով, իրենք կհամագործակցեն ԱՊՀ պետությունների սոցիալ-էկոլոգիական խնդիրներով զբաղվող հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների, պետական եւ ոչ պետական կառույցների հետ։ Ըստ նրա, Կովկասի համերաշխության ու համագործակցության բանալին Ղարաբաղն է։ Կուսակցությունը գտնում է, որ ղարաբաղյան հիմնահարցի լուծման միակ ճանապարհը միջազգային իրավական սուբյեկտի կարգավիճակն է։ Հետեւաբար, բոլոր ուժերը, որոնք շահագրգռված են տարածաշրջանում կայուն, տեւական խաղաղության հաստատմամբ, պետք է ընդունեն այդ իրողությունը եւ իրենց գործողությունները նպատակաուղղեն խնդրի արդարացի լուծմանը։

Կուսակցության հիմնադիր համագումարը տեղի կունենա սեպտեմբերի վերջին։

Վիրահայերն անմասն են սադրանքի կազմակերպումից

Սկիզբը էջ 1

Հիշեցնենք Գիգոլ Բարամիձեն մինչեւ վերջերս Հայաստանում Վրաստանի դեսպանն էր, ինչպես նաեւ Սամցխե-Ջավախեթիի նահանգապետը համատեղության կարգով, որը ժամանակ անց նա լիիրավ ստանձնել է նահանգապետությունը։ Մամուլին կատարած իր հայտարարություններում Գիգոլ Բարամիձեն շեշտել է, որ Ախալքալաքի մերձակա կիրճում վրաց զինվորականներին դարանակալող 25-30 գրոհայինների ջոկատի անդամներից 14-ը Վրաստանի քաղաքացիներ չեն։ Վաղաժամ ամբաստանված «Ջավախք» հասարակական-քաղաքական հայաստանյան կազմակերպությունն անմասն է միջադեպից՝ հստակեցրել են Վրաստանի պետանվտանգության ուժերը եւ Սամցխե-Ջավախեթիի նահանգապետը։

«Ազգին» հաջողվեց ճշտել, որ ըստ վրացական աղբյուրների ենթադրության դրանք Ռուսաստանի Դաշնության հայազգի քաղաքացիներ են, որոնք իրենց ծառայությունն են անցկացնում տեղի ռուսական ստորաբաժանումներում։ Համենայն դեպս, Գ. Բարամիձեն պնդել է, որ այնտեղ եղել են ռուսական ստորաբաժանման եֆրեյտորներ եւ պրապորշչիկներ զինված, բայց առանց համազգեստի։ Վրաստանի պետանվտանգության աշխատակիցների համոզմամբ, այս խմբավորումը փորձել է անպայման փոխհրաձգություն հրահրել, եւ միայն վրացական բանակի գեներալի ու անվտանգության աշխատակցի ջանքերով է կանխվել չափազանց վտանգավոր հետեւանքներով հղի հրաձգությունը։ Գրոհայինները միտումնավոր կոչեր են ուղղել տեղի բնակչությանը պնդելով, թե վրացական կառավարությունը նպատակադիր է ոչնչացնել հայ բնակչությանը։ Գ. Բարամիձեն ընդգծել է, որ բոլոր գրոհայինները ճանաչված են, եւ նրանցից երկուսը՝ ձերբակալված, որոնց ինքնությունն առայժմ գաղտնի է պահվում։

«Դրանք հատուկ ծառայությունների կողմից ֆինանսավորվող ուժեր են, մաֆիոզ, կլանային խմբավորումներ, որոնց նպատակն է ապակայունացնել իրավիճակը Հայաստանի եւ Վրաստանի միջեւ, եւ ընդհանրապես Անդրկովկասում», հավաստում են վրացական աղբյուրները։

ՌԴ դեսպանությունից **«Ազգին»** պատասխանեցին, թե իրենք դեռ քաջ իրազեկ չեն վերոնշյալ դեպքերին։

Առակս զինչ ցուցանե. վրացական աղբյուրներն ակներեւ մասնանշում են ռուսական զորակայանների ինչ-ինչ մասնակցությունը այս վտանգավոր միջադեպին։ Ճիշտ է, Գ. Բարամիձեն հայտնել է, թե քննությունը դեռեւս առջեւում է, եւ Վրաստանի քաղաքացի չհանդիսացող գրոհայինների կապերը հատուկ ծառայությունների հետ եւ նրանց ֆինանսավորման աղբյուրները դեռեւս պետք է ճշգրտվեն, բայց նրանց համար միանշանակ է, որ ռուսական զինուժը չի հայտնվել պայմանավորված տեղում եւ անջատել է հեռախոսային կապը։ Նշվում է նաեւ, որ Ախալքալաքում պայթյուն է տեղի ունեցել այն մարդու տան մոտ, որն աջակցել է Վրաստանի պաշտպանության նախարարության ստորաբաժանումներին փորձելով կանխել հնարավոր սադրանքները։ Պաշտոնական Վրաստանը դա մեկնաբանում է իբրեւ օրինապաշտ քաղաքացիների ահաբեկում։

Ի լուր բոլորի Վրաստանի պաշտպանության նախարարությունը հայտարարում է, թե զինավարժությունները շարունակվում են, բայց Ախալքալաքին հարեւան Ախալցխայի շրջանում այս անգամ առանց ռուսական զորամիավորումների։ Նշենք նաեւ, որ Ախալցխան եւս հայաբնակ վայր է։

ՀՀ ԱԳՆ դիրքորոշումը

ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունն ի պատասխան մեր հարցադրումների հայտնեց, որ ԱԳՆ-ն մտահոգությամբ հետեւում է վերջին օրերս զանգվածային լրատվության միջոցներով տարածվող հակասական տեղեկատվություններին օգոստոսի 13-ին Ջավախքում տեղի ունեցած միջադեպի վերաբերյալ։ Սակայն, ինչպես հայտնի է վրացական բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց հայտարարություններից, Ջավախքի հայկական բնակչությունը ոչ միայն անմասն է միջադեպի կազմակերպումից, այլեւ նպաստել է դրա կարգավորմանը։ ԱԳՆ-ից վստահություն հայտնեցին, որ Ջավախքի տեղական իշխանությունները մեծապես շահագրգիռ են շրջանում կայունության պահպանման հարցով, եւ միջադեպը չի կրել կազմակերպված բնույթ։ Հայաստանի ԱԳՆ-ում գոհունակությամբ է ընդունվել Վրաստանի իշխանությունների կողմից միջադեպի հետաքննության համար հատուկ հանձնաժողովի ստեղծումը։ Վստահություն հայտնվեց, թե հանձնաժողովը կանցկացնի միջադեպի բոլոր մանրամասների մանրակրկիտ եւ անաչառ հետաքննություն։

Հայտնենք, որ այս միջադեպը տեղի ունեցավ Հայաստանի եւ Վրաստանի արտգործնախարարների պարբերական փոխայցելությունները կատարելու պայմանավորվածության շրջանակում օգոստոսի 19-20-ին կայանալիք արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի թբիլիսյան պաշտոնական այցի նախօրեին։ Հայաստանում Վրաստանի դեսպանն այս առիթով արդեն մեկնել է Թբիլիսի։ ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունը տեղեկացնում է, թե Թբիլիսիում կկայանան հանդիպումներ Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի, խորհրդարանի նախագահ Զուրաբ Ժվանիայի եւ պետքարտուղար Վաժա Լորդքիփանիձեի, արտգործնախարար Իրակլի Մենաղարիշվիլու հետ։ Հանդիպման առանցքում տարածաշրջանային ծրագրերի, միջազգային կազմակերպություններում համագործակցության եւ երկկողմ հարաբերությունների խնդիրն է, որն Անդրկովկասում շարունակում է մնալ գերհրատապ։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տնտեսական

Տնտեսական եւ սոցիալական ներկա ծանր իրավիճակի պայմաններում կարող է ավելորդ թվալ համաշխարհային տնտեսության մեջ Հայաստանի ինտեգրացման վերաբերյալ հարցերի արծարծումը: Սակայն դա միայն այդպես է առաջին հայացքից, քանի որ երկրի տնտեսական զարգացման հեռանկարները մեծապես պայմանավորված են այն հանգամանքով, թե համաշխարհային տնտեսության մեջ ինչպիսի ուղղվածությամբ եւ տեմպերով կարող է ինտեգրացվել ազգայինը: Իսկ հնարավորին չափ արագ ինտեգրացման հիմքերը ձեւավորվում են այսօր իրականացվող տնտեսա- գիրը (GATT): Եթե առաջին երկուսը նպատակ ունեին նպաստել երկրների տնտեսությունների զարգացմանը կոնկրետ ծրագրերի ֆինանսավորման ճանապարհով, ապա GATT-ի հիմնական նպատակն առեւտրի հետագա ազատականացման ճանապարհով երկրների տնտեսական ինտեգրացման խորացումն էր: Բացի գլոբալ ինտեգրացիոն կազմակերպություններից, վերջին 50 տարիների ընթացքում ստեղծվեցին նաեւ տարածաշրջանային բնույթի տնտեսական ինտեգրացիոն համագործակցության կառույցներ Եվրոպայում, Հյուսիսային եւ Հարավային Ամերիկաներում, Ասիայում: Ինտեգրացիոն բնույթի զարգացման ընդհանուր օրինաչափություններով պայմանավորված օբյեկտիվ գործընթացների շրջանակներից, դատապարտված են հայտնվելու տնտեսական զարգացման տեսանկյունից հեռանկար չունեցող երկրների կարգավիճակում:

Ներկայումս այդպիսի երկրների լավագույն օրինակներ են Հյուսիսային Կորեան եւ Կուբան: Մնացած նախկին սոցիալիստական երկրների եւ հատկապես նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների տնտեսական աճի ներկայիս դժվարությունները պայմանավորված են համաշխարհային ինտեգրացման գործընթացներից դուրս մնալու գործոնով: լիարժեք ծավալումը ստեղծելով համապատասխան օրենսդրական դաշտ, շուկայական ենթակառույցների ձեւավորման եւ տնտեսական գործունեության կարգավորման համար, ինչպես նաեւ զարգացնի սոցիալական եւ արտադրական ենթակառույցները, առանց որոնց անհնարին կլինի տնտեսական գործունեության իրականացումը: Բացի դրանից, պետությունը պետք է ստեղծի նաեւ նոր զարգացող մասնավոր սեկտորին աջակցող ինստիտուտներ (խորհրդատվական-տեղեկատվական, անհրաժեշտության դեպքում նաեւ ֆինանսական, հատկապես արտահանման եւ ներդրումների ապահովագրման

Տնտեսության ազատականացումը որպես համաշխարհային տնտեսության մեջ Հայաստանի ինտեգրացման կարեւոր նախադրյալ

կան քաղաքականությունում: Եվ եթե ներկայումս մենք ընթանանք ոչ ճիշտ ուղղությամբ, չստեղծենք անհրաժեշտ նախադրյալներ օբյեկտիվորեն գոյություն ունեցող այդ գործընթացի լիարժեք զարգացման համար, կկորցնենք եւս մի քանի, գուցե եւ տասնյակ տարիներ ինչը կարող է ունենալ ծանր քաղաքական, տնտեսական եւ սոցիալական հետեւանքներ:

Անկախության հռչակումից հետո շուկայական արմատական բարեփոխումների, ազատական եւ բաց տնտեսություն ստեղծելու քաղաքականությամբ Հայաստանը լուրջ քայլեր ձեռնարկեց այդպիսի նախադրյալներ ստեղծելու ուղղությամբ: Սակայն մի շարք օբյեկտիվ ու սուբյեկտիվ պատճառներ (խորհրդային տնտեսական համակարգի արագ փլուզումը, որպես հետեւանք ավանդական շուկաների կորուստը համաշխարհային շուկայից մեկուսացվածությունը, պատերազմը Ղարաբաղում, տնտեսական շրջափակումը էներգետիկ ճգնաժամը, երկրաշարժի ծանր հետեւանքների առկայությունը, տնտեսական բարեփոխումների ոչ հետեւողական իրականացումը, հատկապես սեփականաշնորհման բնագավառում, օրենսդրական թույլ դաշտը եւ այլն) թույլ չտվեցին արագորեն կանխել տնտեսության անխուսափելի անկումը եւ ապահովել տնտեսական էական աճ: Արդյունքում, ստեղծված սոցիալական ծանր վիճակի ճնշման ներքո, հասարակության լայն շրջաններում կասկածներ են առաջանում ընտրված ուղու ճշմարտացիության վերաբերյալ:

Սակայն ժամանակակից տնտեսագիտական քիչ թե շատ գիտելիքներ ունեցող մասնագետների համար ակնհայտ է, որ առանց համաշխարհային տնտեսության մեջ ինտեգրացվելու ճիշտ քաղաքականության անհնարին է ակնկալել Հայաստանի տնտեսական զարգացման լուրջ հեռանկարներ: Իսկ ինտեգրացիոն նման գործընթացների մեջ ընդգրկվելու առաջին եւ ամենակարեւոր նախապայմանն ազատական եւ բաց տնտեսական ու առեւտրական քաղաքականության իրականացումն է:

Այսպիսի պնդման համար հիմք են ծառայում աշխարհի զարգացած երկրների անցած ուղին եւ ներկայիս ինտեգրացիոն գործընթացները:

Երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո աշխարհի խոշորագույն ժողովրդավարական տերությունները, ԱՄՆ-ի գլխավորությամբ, լիովին ընբռնելով տնտեսական եւ քաղաքական մեկուսացվածության կործանարար հետեւանքները մարդկային քաղաքակրթության համար, ձեռնարկեցին թե քաղաքական եւ թե տնտեսական բնույթի ինտեգրացիոն կառույցների ստեղծումը: Տնտեսական բնույթի այդպիսի հիմնական գլոբալ կառույցներն էին Համաշխարհային բանկը, Միջազգային արժութային հիմնադրամը, Սակագների եւ առեւտրի գլխավոր համաձայնա- նմանատիպ կառույց ստեղծվեց նաեւ սոցիալիստական երկրների շրջանակներում՝ Տնտեսական փոխօգնության խորհուրդը (ՏՓԽ):

Տնտեսական ինտեգրացիայի տեսանկյունից, թերեւս, ամենադասական Եվրոպական միությունն է, որը, անցնելով ինտեգրացիայի բոլոր աստիճանները, սկսելով առեւտրի բնագավառում առավելագույն բարենպաստության ռեժիմից, այնուհետեւ ազատ առեւտուր, մաքսային միություն, զուգահեռաբար խորացնելով ինտեգրացիան աշխատուժի եւ կապիտալի շուկաներում, ներկայումս ձեւավորում է երկրների միջեւ տնտեսական ինտեգրացիայի ամենաբարձրագույն ձեւը Արժութային միությունը, երբ ձեւավորվում է միասնական տնտեսական տարածք բոլոր առումներով միաժամանակ առեւտրի, կապիտալի, աշխատուժի միասնական շուկա, տնտեսական գործունեության միասնական ռեժիմ, դրանից բխող բոլոր կարգավորումներով միասնական կենտրոնական բանկ, երկրների բյուջեների համաձայնեցված դեֆիցիտ եւ այլն:

Տարածաշրջանային ինտեգրացիոն պրոցեսներին զուգահեռ ընթանում էին նաեւ գլոբալ ինտեգրացիոն գործընթացները: GATT-ի շրջանակներում ընթացող բազմափուլ բանակցությունների արդյունքում 1995 թ. հունվարին հիմնադրվեց Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությունը (ԱՀԿ), որը որակապես այլ երեւույթ էր համեմատած GATT-ի հետ եւ համաշխարհային ինտեգրացիոն գործընթացների խորացման անհրաժեշտության եւ անխուսափելիության փաստացի վկայությունն էր: Ի տարբերություն GATT-ի ԱՀԿ-ն արդեն կազմակերպություն է, որի շրջանակներում բանակցվում են ոչ միայն ապրանքների եւ ծառայությունների առեւտրի ազատականացման, այլեւ առեւտրի հետ առնչվող մտավոր սեփականության, արդյունաբերական, գյուղատնտեսական քաղաքականություններին, արտասահմանյան ներդրումներին առնչվող բազմաբնույթ հարցեր:

Համաշխարհային ինտեգրացիոն գործընթացներին մասնակցությունը Հայաստանի համար լիարժեք հնարավոր դարձավ նախկին ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո: Ի դեպ, ԽՍՀՄ-ի, ինչպես նաեւ նախկին սոցիալիստական երկրների փլուզման հիմնական պատճառներից մեկը հենց այդ գործընթացներից դուրս մնալն էր, քանի որ փակ եւ մրցակցությունից հեռու տնտեսությունը գոյություն ունեցող քաղաքական ռեժիմի պայմաններում չէր կարող լիարժեք մասնակցել համաշխարհային ինտեգրացիոն գործընթացներին:

Եվ ընդհանրապես, ԽՍՀՄ-ի եւ սոցիալիստական մյուս երկրների փորձը 20-րդ դարի երկրորդ կեսում ցույց է տալիս, որ այն երկրները կամ երկրների խմբերը, որոնք դուրս են մնում համաշխարհային տնտեսության

Մյուս կողմից, զարգացող երկրների փորձը ցույց է տալիս, որ այն երկրները, որոնք հետեւողականորեն իրականացրել են տնտեսական բարեփոխումներն առավել ազատական եւ բաց տնտեսություններ ստեղծելու ուղղությամբ, հասել են տնտեսական զարգացման աննախատեսելի տեմպերի, ինչպես, ասենք, Չիլին Լատինական Ամերիկայում, Հոնկոնգը, Սինգապուրը, Տայվանը Հարավարեւելյան Ասիայում եւ այլն: Իսկ այն երկրները, որոնք բարեփոխումներն իրականացրել են ոչ հետեւողականորեն, վերապահումներով, ավելի պակաս արդյունքների են հասել եւ, ավելին, ներկայումս ունեն տնտեսական բավականին լուրջ հիմնախնդիրներ: Նման վիճակում է զարգացող երկրների մեծամասնությունը: Իսկ վերը թվարկած երկրների համեմատ ավելի ակնառու է նույն տարածաշրջանի այնպիսի երկրների փորձը, ինչպիսիք են Ինդոնեզիան, Թաիլանդը, Ֆիլիպինները, որտեղ տարիների ընթացքում չլուծված եւ կուտակված տնտեսական բնույթի խնդիրներն այսօր ամբողջ սրությամբ իրենց զգացնել են տալիս: Լրագրային հոդվածի ծավալները թույլ չեն տալիս առավել մանրամասն կանգ առնել այս երկրների տնտեսական ճգնաժամի պատճառների վրա, սակայն ամենահիմնականն այդ պետությունների չարդարացված մեծ ծավալի միջամտությունն է տնտեսական կյանքին եւ հատկապես պետական մեծ ներքին պարտքերը: Նույնիսկ Ճապոնիայի եւ Հարավային Կորեայի պես տնտեսապես զարգացած երկրները չկարողացան խուսափել տնտեսական լուրջ ցնցումներից: Իսկ նրանց տնտեսական դժվարությունների հիմնական պատճառը «յուրահատուկ» տնտեսական քաղաքականությունն էր, որը հիմնված էր տնտեսության մեջ պետության ավելի մեծ միջամտության սկզբունքի վրա:

Հետեւաբար տնտեսական ինտեգրացիան, որպեսզի տա առավելագույն արդյունք, պետք է հիմնված լինի հետեւողականորեն իրականացվող մակրո եւ միկրո ազատական եւ բաց տնտեսական քաղաքականության վրա: Պետության կողմից անհարկի միջամտությունը տնտեսական կյանքին կարող է բերել արտաքին եւ ներքին պարտքերի մեծ կուտակումների, պետական ծախսերի ուռճացման, բյուջեի դեֆիցիտի մեծացման, արժութային պաշարների կրճատման եւ այլն: Իսկ դա իր հերթին տանում է երկրի տնտեսության կայունության փլուզման, կապիտալի արտահոսքի, ազգային արժույթի արընթաց արժեզրկման, համատարած սնանկության եւ բնակչության կենսամակարդակի կտրուկ անկման: Ահա թե ինչու հատկապես անցումային տնտեսություն ունեցող երկրներում, ինչպիսին Հայաստանն է, պետությունն իր տնտեսական քաղաքականությամբ առաջին հերթին պետք է ապահովի շուկայական հարաբերությունների բնագավառներում), իսկ առանձին դեպքերում աջակցել նաեւ հիմնականում ոչ իրենց մեղքով ծանր ֆինանսական դրության մեջ հայտնված արտահանման տեսանկյունից հեռանկարային ձեռնարկություններին:

Ազատ եւ բաց տնտեսության ստեղծումն ինքնին, իհարկե, չի կարող ապահովել տնտեսության եւ արտահանման աճ, սակայն դա կարեւորագույն նախադրյալ է երկրի տնտեսության առավելագույն արդյունավետ կառուցվածքի ձեւավորման համար: Շնորհիվ միայն այդպիսի քաղաքականության տնտեսության կառուցվածքային փոփոխությունները հիմնված կլինեն Հայաստանի տնտեսության համեմատական առավելությունների վրա, առանց որի անհնարին է պատկերացնել Հայաստանի արդյունավետ ինտեգրացումը համաշխարհային տնտեսության մեջ:

Այսինքն, ազատական ու բաց տնտեսական քաղաքականությունը եւ նման քաղաքականության հիման վրա կառուցված տնտեսության ինտեգրացումը համաշխարհային տնտեսության մեջ այլընտրանք չունի: Այս հանգամանքի խորությամբ ընկալումը չափազանց կարեւոր է մեզ համար, քանի որ Հայաստանը գտնվում է համաշխարհային տնտեսության մեջ ինտեգրացվելու ակունքներում, եւ մեր կողմից այս ուղղությամբ իրականացվող յուրաքանչյուր քայլ պետք է առավելագույնս նպաստի այդ գործընթացի ճիշտ ընթացքով զարգացմանը:

Ահա թե ինչու Հայաստանը ներկայումս պետք է էլ ավելի եռանդուն կերպով շարունակի մասնակցությունը համաշխարհային տնտեսական ինտեգրացիոն կառույցների աշխատանքներին, մասնավորապես, ավարտին հասցնի եւ անդամակցի Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանը (ԱՀԿ), ինչը տնտեսության զարգացման այս փուլում պետք է դիտարկել ոչ թե առեւտուրը ընդլայնելու հնարավորություն, այլ առաջին հերթին արտասահմանյան ներդրումներ ներգրավելու ծանրակշիռ քայլ՝ արտահանման ծավալները մոտ ապագայում կտրուկ մեծացնելու ակնկալիքով: Քանի որ անդամակցելով ԱՀԿ-ին, Հայաստանը միջազգային գործարար հանրությանը դրանով իսկ փաստում է, որ որպես պետություն առաջնորդվում է քաղաքակիրթ աշխարհի որդեգրած տնտեսական գործունեության կանոններով:

Բայց էլ ավելի կարեւոր հանգամանքն է այն, որ անդամակցությունը այդ կազմակերպությանը նախ եւ առաջ վկայում է, որ միջազգային հանրությունը ընդունում է Հայաստանին որպես շուկայական բարեփոխումներ իրականացրած երկրի, ինչը իր հերթին նշանակում է, որ արվում է ամենածանրակշիռ քայլը այդ օբյեկտիվ գործընթացը անդառնալի դարձնելու համար:

ԱՐՄԵՆԱԿ ԴԱՐԲԻՆՅԱՆ,
Տնտեսագիտության թեկնածու

ԵՐԵՎԱՆ

Ճանապարհների շինարարությունը դանդաղում է

Դավիթաշենի կամուրջը նախանշված ժամկետում՝ եկող տարվա վերջին լիարժեք գործարկելու համար կարեւոր նշանակություն ունի Վաղարշ Վաղարշյան փողոցի եւ Դավիթաշենի կողմից կամրջին մերձեցող ճանապարհների միաժամանակյա կառուցումը:

Ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով, ցավոք, վերջին մի քանի տարում այդ աշխատանքները դադարեցվել էին: Եվ միայն այն բանից հետո, երբ ՀՀ կառավարությունը որոշակի գումարներ հատկացրեց Դավիթաշենի կամրջի շինարարության վերսկսման եւ ճանապարհային տնտեսությանը, այստեղ եւս աշխուժացում նկատվեց:

Վերոհիշյալ ճանապարհների կառուցումը վստահվել է «Մայրուղի» ձեռնարկության շինարարներին, որոնք այսօր իրենց հիմնական ուժերը կենտրոնացրել են կամրջից դեպի Դավիթաշեն գյուղ, 15-16-րդ թաղամասեր եւ Հալաբյան փողոց տանող ճանապարհահատվածի շինարարության վրա:

Ասենք նաեւ, որ այս տարվա գարնանը տեղացած հորդառատ անձրեւների հետեւանքով առաջացած հեղեղաջրերը, հոսելով գյուղի բարձրադիր վայրերից, լցվեցին նրա ներքեւի մասում գտնվող հաղորդակցության կենտրոնակայանի տարածքը՝ այդ ընթացքում լուրջ վնաս պատճառելով նաեւ ճանապարհի այս հատվածին: Երկար ահազանգերից հետո այստեղ եկան ճանապարհաշինարարները եւ ձեռնամուխ եղան մայրուղու նախկինից կիսատ թողնված այս հատվածի վերանորոգմանը: Արդեն 2,5 ամիս է, աշխատանքներ են տարվում, դրանց վերջը չի երեւում: Եվ քանի որ սա Դավիթաշեն գյուղը եւ նրա միջով համանուն միկրոշրջանը Հալաբյան փողոցի միջոցով քաղաքի կենտրոնի հետ կապող միակ կարճ ուղին է, արդեն 2,5 ամսից ավելի է, գյուղ մտնող եւ միկրոշրջան մեկնող ավտոբուսներն ու տրանսպորտային մյուս փոխադրամիջոցները երթեւեկում են գյուղը շրջանցող անհարմար, խորդուբորդ ու փոշեծածկ ճանապարհով՝ տեղիք տալով թե՛ ուղեւորների եւ թե՛ վարորդների իրավացի դժգոհությանը:

Ինչպես տեղեկացրեց 8-րդ շինտեղամասի աշխղեկ Արշավիր Մովսիսյանը, ճանապարհի այս հատվածի վերանորոգման աշխատանքների ձգձգման հիմնական պատճառը Դավիթաշեն գյուղ, Հալաբյան փողոց եւ 15-16-րդ թաղամասեր տանող ճանապարհների հատման կետում տեղաբաշխված ջրատարների, կոյուղու գծերի եւ մյուս սանհանգույցների խիտ ցանցի առկայությունն է: Բացի դրանից, այստեղ եղած մետաղական նախկին խողովակաշարերը թե՛ ֆիզիկապես եւ թե՛ բարոյապես վաղուց մաշվել ու շարքից դուրս են եկել, ուստի պետք է փոխարինվեն նորերով: Արդեն շինտեղամաս են բերվել պահանջվող քանակությամբ մեծ տրամաչափի բետոնե նոր խողովակները: Սակայն հողային աշխատանքները դանդաղ էին ընթանում: Մեր շինտեղամաս այցելելու առաջին օրը՝ հուլիսի 29-ին, այստեղ աշխատող միակ էքսկավատորը կանգ էր առել, քանի որ, ինչպես ասաց էքսկավատորավար Լյովա Ավետիսյանը, պայթել էր էքսկավատորի դողը: Բայց մեր հաջորդ այցելության ժամանակ էլ՝ օգոստոսի 5-ին, էքսկավատորը դարձյալ չէր աշխատում: Հողային աշխատանքները վերսկսվեցին հաջորդ օրը, երբ այստեղ բերվեց երկրորդ էքսկավատորը: Առհասարակ էքսկավատորավարները դժգոհում էին, որ իրենց մեքենաները շատ հին են, հաճախ են խափանվում՝ տեղիք տալով անհարկի պարապուրդների:

Վերջին անգամ շինտեղամաս այցելելու օրը՝ օգոստոսի 14-ին, նկատեցինք, որ զգալիորեն ավելացել էր հողային աշխատանքներ կատարող մեքենաների ու մեխանիզմների թիվը: Վերամբարձ կռունկը սկսել էր բետոնե հսկա նոր խողովակների տեղադրման աշխատանքները: Սա հույս է ներշնչում, որ վերջապես այս կարեւոր ճանապարհահատվածի վերանորոգումը կարագացվի:

Միաժամանակ տեղեկացանք, որ արդեն 2-րդ ամիսն է, ինչ շինարարներին աշխատավարձ չի վճարվում:

Կարծում ենք, նման վիճակը պետք է լրջորեն մտահոգի «Մայրուղի» ձեռնարկության ղեկավարությանը: Հարկ է, որ ավելի մեծ ուշադրություն դարձվի ճանապարհային տրանսպորտային այս կարեւոր հանգույցի վերանորոգման աշխատանքներին:

ԶԻՆԵԹ ԲԱԲԱՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ԻՐԱՆ-ԻՐԱՔ

Պատերազմից 10 տարի անց

1998 թ. օգոստոսի 18-ին լրացավ Պարսից ծոցի առաջին՝ Իրան-իրաքյան 8-ամյա պատերազմի պաշտոնական հրադադարի 10-րդ տարելիցը։ Իրաքի նախագահ Սադդամ Հուսեյնի այս առիթով ավանդական դարձած ելույթը (օգոստոսի 8-ին) անցած տարիների համեմատությամբ ակնհայտ հաշտվողական շեշտ էր կրում Իրանի նկատմամբ։

1980 թ. սեպտեմբերի 20-ին Իրան-իրաքյան պատերազմը բռնկվեց ոչ առանց շրջանից դուրս գտնվող ուժերի ջանքերի։ Պատերազմը սկսվեց, երբ 1980 թ. սեպտեմբերի 18-ին նախագահ Սադդամ Հուսեյնը չեղյալ հայտարարեց 1975 թ. երկու երկրների միջեւ սահմանների վերաբերյալ կնքված ալժիրյան պայմանագիրը, իսկ երկու օր անց՝ 600 կմ երկարության ճակատով, 6 հենակետերից Իրաքը հարձակվեց Իրանի վրա։ Պատերազմ, որը 100 հազարավոր մարդկային զոհեր խլեց եւ հարյուրավոր միլիարդ դոլարների վնաս պատճառեց կողմերին։ Պատերազմի ընթացքում ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը բազմիցս անդրադառնալով այդ խնդրին, ընդունեց 479, 514, 582 եւ 598 բանաձեւերը՝ համապատասխանաբար 1980, 82, 86 եւ 87 թվականներին։ Վերջին բանաձեւը ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհուրդը միաձայն հաստատեց 1987 թ. հուլիսի 20-ին, որն արժանացավ այդ ժամանակահատվածում ավելի թույլ դիրքերում գտնվող Բաղդադի հավանությանը, մինչդեռ Թեհրանը մերժեց այն պատճառաբանությամբ, թե պատերազմի պատասխանատվության եւ ռազմատուգանքի վերաբերյալ կետերը հստակ չեն։ Քաղաքագետները եւ իրանցի պաշտոնյաներից ոմանք այդ քայլը գնահատել են ոչ ճիշտ, քանզի շուրջ մեկ տարի անց՝ 1988 թ. հուլիսի 24-ին, երբ ռազմաճակատում իրավիճակի փոփոխություն տեղի ունեցավ ի վնաս Թեհրանի, վերջինս հավանություն տվեց ՄԱԿ-ի թիվ 598 բանաձեւին, իսկ օգոստոսի 6-ին այն ընդունեց նաեւ Բաղդադը։ Նշենք, որ 1987 թ. հոկտեմբերի 1-ին պատերազմող կողմերը մերժելով հիշյալ բանաձեւը եւ Բաղդադում ու Թեհրանում փակելով իրենց դեսպանատները, պաշտոնապես խզեցին նաեւ դիվանագիտական փոխհարաբերությունները եւ, ի վերջո, 1988 թ. օգոստոսի 18-ին ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Պերես դե Կուելյարի միջնորդությամբ երկու երկրների միջեւ պաշտոնական հրադադար հաստատվեց, որը պահպանվում է առ այսօր, սակայն դեռ խաղաղության վերաբերյալ պայմանագիր չի ստորագրվել։ Այս առնչությամբ հիշարժան է պատերազմի ընթացքում Բաղդադում ԱՄՆ դեսպան Դեյվիդ Նյուտոնի 1998 թ. ապրիլին արված հայտարարությունը։ Նա նշել էր, որ ԱՄՆ կառավարությունը ուշի-ուշով հետեւում է պատերազմական գործողություններին եւ իր ողջ հզորությամբ ջանքեր գործադրում, որպեսզի Իրանը չշահի պատերազմը, իսկ Իրաքը համոզված լինելով, որ ի զորու չէ հաղթելու, ողջունեց Իրանի կողմից հրադադարի ընդունումը։

1988 թ. օգոստոսի 25-ին Ժնեւում կողմերի միջեւ սկսվեց բանակցությունների առաջին փուլը, որն ավարտվեց 1989 թ. մարտին առանց որեւէ արդյունք արձանագրելու, քանի որ Թեհրանը պահանջում էր կյանքի կոչել ՄԱԿ-ի թիվ 598 բանաձեւը կետ առ կետ, մինչդեռ Բաղդադը նախապայմաններ էր առաջադրում։ 1990 թ. օգոստոսին արդեն, երբ Սադդամ Հուսեյնը Քուվեյթ ներխուժելուց հետո, քայլ, որը պաշտոնապես դատապարտվեց Իրանի կողմից, ծանր վիճակում էր հայտնվել՝ պատերազմը ծավալվում էր, ՄԱԿ-ն Իրաքի նկատմամբ սահմանել էր միջազգային տնտեսական շրջափակում, Բաղդադը Թեհրանի բարյացակամությունը շահելու նպատակով հայտարարեց, որ ընդունում է Ալժիրի պայմանագիրը։ Այսպիսով լուծվեց կողմերի միջեւ սահմանային տարածայնությունների հարցը։

Միաժամանակ Սադդամը խոստացավ, որ կվերադարձնի իրանցի բոլոր ռազմագերիներին։ Թեհրանը կրկին շեշտելով իր չեզոքությունը պատերազմում, Բաղդադի հետ վերահաստատեց դիվանագիտական փոխհարաբերությունները։ 1990 թ. օգոստոս-սեպտեմբեր ամիսներին երկու երկրների միջեւ ռազմագերիների փոխանակման առաջին փուլում փոխանակվեցին շուրջ 78 հազար ռազմագերիներ, որից հետո Իրաքը հայտարարեց, թե այդ երկրում այլեւս ռազմագերիներ չկան։ Սակայն առ այսօր կողմերի միջեւ առկա է ռազմագերիների հարցը, որը, թերեւս, խաղաղության պայմանագիր կնքելու ճանապարհին գլխավոր խոչընդոտն է։

1990 թ. դեկտեմբերի 10-ին ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Պերես դե Կուելյարը հայտարարեց, որ Իրաքը ճանաչվում է որպես պատերազմի պատասխանատու, իսկ մասնագետներից կազմված միջազգային հանձնաժողովն Իրանին հասցրած պատերազմի անմիջական վնասը գնահատել է շուրջ 100 մլրդ դոլար։ Այնինչ, Իրանի հաշվարկներով, պատերազմի հասցրած վնասներն ավելի քան 900 մլրդ դոլար են կազմում։ Սա եւս Իրան-Իրաք փոխհարաբերությունների բնականոնացման ճանապարհին լուրջ արգելք է, սակայն, եթե ռազմագերիների խնդիրը գրեթե որոշիչ դեր ունի այդ հարցում, որտեղ Թեհրանը զիջման չի գնա, ապա հսկայական ռազմատուգանքի վճարման հարցում բացառված չէ, որ Իրանը հաշվի առնելով Իրաքի տնտեսական ծանր վիճակը եւ խիստ անվճարունակությունը, որոշակի զիջումների գնա։ Մանավանդ միջազգային պրակտիկան ցույց է տալիս, որ ոչ միշտ են մինչեւ վերջ վճարվում ռազմատուգանքները։ Բացի այդ, անհրաժեշտ է լուծել նաեւ Պարսից ծոցի երկրորդ պատերազմի ընթացքում Իրան տեղափոխված ինքնաթիռների հարցը։ Իրաքը հակաիրաքյան դաշինքի ռմբակոծություններից փրկելու նպատակով Իրան տեղափոխեց որոշ թվով օդանավեր, եւ այժմ դրանց հստակ քանակի շուրջ եւս կողմերի միջեւ լուրջ տարաձայնություններ կան։ Ըստ Իրաքի, Իրան են տեղափոխվել 115 ռազմական եւ 23 քաղաքացիական օդանավեր, մինչդեռ վերջինս պնդում է, որ Իրաքին պատկանող 22 օդանավ է Իրանում գտնվում, որոնց վերադարձնելու հարցը կքննարկվի ՄԱԿ-ի համաձայնությամբ եւ Իրաքի նկատմամբ պատժամիջոցների վերացումից հետո։ Եվ, ի վերջո, Թեհրան-Բաղդադ փոխհարաբերությունների բարելավման հարցը կարող է բարդացնել նաեւ երկու երկրների՝ Իրանում Իրաքի եւ ընդհակառակը՝ ընդդիմադիր խմբերի առկայությունը։ Այսուհանդերձ, վերջին մեկ տարվա ընթացքում երկուստեք զգալի ջանքեր են գործադրվել փոխհարաբերությունների բնականոնացման ճանապարհին առկա խնդիրների լուծման ուղղությամբ։ 1998 թ. հունվարին արդեն կողմերի միջեւ փոխհարաբերությունների բարելավման, ինչպես նաեւ ռազմագերիների հարցի լուծման շուրջ բանակցելու համաձայնություն կայացավ։ Մարտին սկսվեցին հիշյալ հարցերի շուրջ կողմերի միջեւ քննարկումները, արդյունքում՝ ապրիլի 4-ին ստորագրվեց երեք համաձայնագիր, որոնց կյանքի կոչմամբ մինչեւ ապրիլի 20-ն Իրանն ազատ արձակեց 5500 իրաքցի, իսկ Իրաքը՝ 400 իրանցի ռազմագերի։ Սա 1990 թ.-ից ի վեր կողմերի միջեւ ռազմագերիների փոխանակման խոշորագույն թիվն է։ Այնուհետեւ այդ հարցի շուրջ բանակցությունները շարունակվեցին երկու երկրների պաշտոնյաների միջեւ սահմանագծում, որոնք հանգեցին հուլիսի 20-ին Բաղդադում տեղի ունեցած բարձրաստիճան պաշտոնյաների հանդիպմանը, որտեղ հուլիսի 24-ին, ըստ Իրաքի պաշտոնական լրատվության, կողմերը ռազմագերիների արագ փոխանակման մի նախագծի վերաբերյալ համաձայնագիր են կնքել։ Բացի այդ, հիշյալ բանակցություններում պայմանավորվածություն էր ձեռք բերվել իրանցիների այցելության վերաբերյալ Իրաքում գտնվող շիաների կարեւորագույն սրբավայրեր՝ Նաջաֆ եւ Քյարբալա քաղաքներ։ Եվ ահա, հուլիսի 10-ին, շուրջ 18 տարի ընդմիջումից հետո, իրանցի ուխտավորներին հաջողվեց առաջին անգամ ուղեւորվել դեպի հիշյալ սրբավայրեր։ Հանգամանք, որը պետք է դիտել որպես եւս մի քայլ Թեհրան-Բաղդադ փոխհարաբերությունների բնականոնացման ուղղությամբ։

Իրանի հետ փոխադարձ կապերի բարելավման Իրաքի ակնհայտ ձգտումը պայմանավորված է նաեւ այն բանով, որ Բաղդադը շրջանի երկրների հովանավորության կարիքն է զգում՝ ՄԱԿ-ի կիրառած պատժամիջոցների վերացման հարցում։ Ահա թե ինչու նախագահ Սադդամ Հուսեյնի ելույթն Իրան-իրաքյան պատերազմի կապակցությամբ կտրականապես տարբերվում էր նախորդներից։ Իրաքի նախագահը, եթե Իրանի հետ փոխհարաբերությունների բնականոնացումը պայմանավորում էր իրաքյան շուրջ 140 օդանավերի վերադարձմամբ եւ 20 հազար ռազմագերիների ազատ արձակմամբ (թվեր, որոնք Իրանը մշտապես ժխտել է), ապա օգոստոսի 8-ի ելույթում նա Իրանի ղեկավարությանը կոչ արեց՝ մոռանալով անցյալը, նոր էջ բացել երկու երկրների փոխհարաբերությունների պատմության մեջ։ Նա բարի գալուստ մաղթելով իրանցի առաջին ուխտագնացներին, ընդգծեց, որ եթե Իրանի քաղաքական որոշ հոսանքներ մոռանան անցյալը, ինչն անգամ հիշելու արժանի չէ, Իրանը կշահի արաբական երկրների բարեկամությունը, այդ թվում՝ Իրաքինը, որոնք վաղուց մոռացել են անցյալ իրադարձությունները։ Սադդամ Հուսեյնը կարեւորեց նաեւ Իրան-Իրաք տնտեսական համագործակցությունը, շեշտելով, որ դրանք խիստ արդյունավետ կլինեն։ Այսուհանդերձ, նա չմոռացավ դարձյալ Իրան-իրաքյան պատերազմի մեղքը բարդել իրանական կողմի վրա՝ նշելով, որ պատերազմի պատճառը հեղափոխությունից անմիջապես հետո Իրանի ղեկավարության որդեգրած քաղաքականությունն էր։

Վերջին 1-1,5 տարվա ընթացքում ոչ միայն Իրան-Իրաք, այլեւ Սիրիա-Իրաք փոխհարաբերություններում ակնհայտ են բարելավման միտումները։ Նշենք, որ Իրան-իրաքյան պատերազմի ողջ ընթացքում Սիրիան արաբական աշխարհի միակ երկիրն էր, որը մինչեւ վերջ մնաց Իրանի կողքին, ինչի պատճառով էլ խիստ լարվեցին Բաղդադ-Դամասկոս հարաբերությունները։ Սակայն եթե Իրանն ու Սիրիան Իրաքի հետ փոխհարաբերությունների հարցում հետապնդում են ռազմավարական նպատակներ՝ հաշվի առնելով, որ Թուրքիա-Իսրայել ռազմավարական դաշինքն ուղղված է հենց հիշյալ եռյակի դեմ, ապա Բաղդադի կոչերում՝ Իրան-Իրաք-Սիրիա առանցքի ձեւավորման առնչությամբ թերեւս գերակայում են մարտավարական նպատակներ։

ԷՄՄԱ ԲԵԳԻՋԱՆՅԱՆ

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Բաքվում 106 մարդ է կալանվել

ԲԱՔՈՒ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Շաբաթ օրը զանազան իրավախախտումների համար 106 մարդ է կալանվել Ադրբեջանի մայրաքաղաքում, կիրակի օրը հաղորդել է Ադրբեջանի ներքգործնախարար Ռամիլ Ուսուբովը։ Նա հերքել է զանգվածային լրատվության մի շարք միջոցների այն հաղորդումները, թե Բաքվում իբր անկարգություններ են տեղի ունեցել եւ ձերբակալվել են հանրահավաքի 300-ից ավելի մասնակիցներ, որն այստեղ իշխանությունների թույլտվությամբ անցկացնում էր ընդդիմությունը։ Ներքգործնախարարության ղեկավարը ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հաղորդել է, որ կալանվածներից միայն 35 մարդ էր մասնակցել հանրահավաքին։ Նրա ասելով, նրանք կալանվել էին, քանի որ փորձել էին դիմադրություն ցույց տալ իրավակարգի ուժերին։ Նախարարի տվյալներով, նրանցից 5-ը դատարանի որոշմամբ ձերբակալվել են 10 օրով, 6-ը տուգանվել են, մնացածները նախազգուշացվել են եւ արձակվել։ Ադրբեջանի ներքգործնախարարության տվյալներով, օգոստոսի 15-ի բողոքի ձեռնարկումներին մասնակցել է մոտ 5000 մարդ, որից ավելի քան 3 հազարը հանրահավաք է անցկացրել Բաքվում, մնացածները՝ երկրի 23 շրջաններում։

Ոստիկանությունը ծեծել է «525-րդ թերթի» թղթակիցներին

ԲԱՔՈՒ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐԿ։ Օգոստոսի 15-ին Բաքվի քաղաքապետարանի շենքի մոտ ոստիկանությունը ծեծի է ենթարկել, ապա ձերբակալել ծառայական պարտականությունները կատարող «525-րդ թերթի» թղթակիցներ Մուստաֆա Հաջիբեյլիին եւ Այդին Բաղիրովին։ Այնուհետեւ թղթակիցներին 11-33 ԱԳԱ մակնիշի ԳԱԶ-24 ավտոմեքենայով տարել են անհայտ ուղղությամբ, հաղորդեց «525-րդ թերթի» խմբագիր Յաշար Ալիեւը։

Թուրքիան խախտում է Տիգրիս եւ Եփրատ գետերի օգտագործման կարգը

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐԿ։ Արաբական պետությունների լիգան լրջորեն մտահոգված է առանց հարեւան պետությունների Սիրիայի եւ Իրաքի հետ նախապես խորհրդակցելու Տիգրիս եւ Եփրատ գետերի վրա մի քանի նոր ամբարտակ կառուցելու Թուրքիայի պլանների կապակցությամբ։ Լիգայի քարտուղարության պատրաստած զեկույցում նշվում է, որ մի քանի երկրներով հոսող գետերի ջրային պաշարների օգտագործման ռեժիմի փոփոխությունը պետք է իրականացվի միջազգային իրավունքի նորմերի համաձայն։ Սակայն, ընդգծվում է զեկույցում, Թուրքիան խախտում է այդ կարգը, ինչը կարող է վտանգավոր հետեւանքներ ունենալ։ Համաձայն Իրաքի ոռոգման նախարարության տեղեկատվության, Տիգրիս եւ Եփրատ գետերի վրա նոր օբյեկտների կառուցումը արդեն հանգեցրել է այդ գետերի ջրային ռեժիմի լուրջ խախտման եւ Իրաքի ջրի խիստ պակասի։

Ալբանիայում զորավարժություններ են սկսվել

ՏԻՐԱՆԱ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Այսօր Ալբանիայում սկսված «Քոոպերեյտիվ էսեմբլի» զորավարժություններին մասնակցում են ՆԱՏՕ-ի 11 երկրներ, ինչպես նաեւ Ալբանիան, Ռուսաստանը եւ Լիտվան։ Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, զինվորականները կմարզվեն Ալբանիայի տարածքի խորքում, բայց Կոսովոյի երկրամասի սահմանից ընդամենը մի քանի տասնյակ կիլոմետր հեռավորության վրա, որտեղ մարտեր են մղվում Հարավսլավիայի կառավարական ուժերի եւ անջատականների միջեւ։ Զորավարժություններում գործի են դրված շուրջ 1700 զինծառայող, 60 ինքնաթիռ եւ ուղղաթիռ։

Զորավարժությունները, ինչպես գրված է դրանց համադրույթում, «Ալբանիայի եւ Հարավսլավիայի նախկին Մակեդոնիայի Հանրապետության համար ՆԱՏՕ-ի նախաձեռնությունների մի մասն են, որոնք նպատակաուղղված են ՆԱՏՕ-ի այս գործակից երկրներում կայունության ամրապնդմանը, ինչպես նաեւ բռնությունը սանձելու եւ տարածաշրջանային ճգնաժամը խաղաղ ճանապարհով լուծելու ՆԱՏՕ-ի պատրաստության նախազգուշացմանը»։

Սակայն այս անգամ ռմբահարումների նմանակման վարժանքներ նախատեսված չեն։ ՆԱՏՕ-ն խոստանում է ամեն ինչ անել, որպեսզի զորավարժությունները «քաղաքականապես ստերիլ» տեսք ունենան։ Այս բանը պահանջել է ռուսաստանյան կողմը, երբ մասնակցության համար առաջարկել է Բոսնիայում ծառայած արհեստավարժ դեսանտայինների մի դասակ։

Երիտասարդությունը պահպանող հրաշք դե՞ղ

Աշխարհահռչակ «World Health Report 1997» հրատարակությունը զգուշացնում է, որ մարդկությանը սպառնում է հիվանդությունների կտրուկ աճ։ Ամեն տարի քաղցկեղը եւ սրտանոթային հիվանդություններն ավելի քան 24 մլն մարդու կյանք են տանում։ Եվ հետագա 25 տարիների ընթացքում շատ երկրներում սպասվում է քաղցկեղով հիվանդների թվի կրկնակի աճ։

Գործողությունների այսպիսի ընթացքը ստիպում է աշխարհահռչակ կազմակերպությանը քարոզ ծավալել, որ առավելապես պետք է պայքարել ծխելու, ճարպակալելու դեմ, որոնք հաճախ դառնում են մահացու հիվանդությունների պատճառ։ Ամերիկյան «Irvin Naturals» ձեռնարկությունը ստեղծել է մի նոր դեղ, որը միաժամանակ պայքարում է մի շարք հիվանդությունների դեմ։ Ամերիկացի շատ գիտնականների կարծիքով դա երիտասարդությունը երկարացնող լավագույն միջոցն է։ Այս դեղը ստանում են շնաձկան ողնաշարի կոճիկից, իսկ շնաձկները, ինչպես հայտնի է, չեն հիվանդանում քաղցկեղով եւ բազմաթիվ այլ հիվանդություններով։ ԱՄՆ-ի կառավարությունը երաշխավորել է այս դեղը, որի մշակման համար ֆինանսներ չեն պահանջվում։ Եվ բժիշկների եւ հիվանդների կարծիքով շնաձկան կոճիկը հիանալի ազդեցություն ունի։ Դեղն աստիճանաբար գործածության մեջ է մտել նաեւ մեզ մոտ։ Սակայն մասնագետների կարծիքները նրա վերաբերյալ շատ տարբեր են։ Ոմանք պնդում են, որ պարզապես խաբկանք է, ոմանք էլ կարծում են, որ 20-րդ դարի բժշկության լավագույն նվաճումներից է։ Այնուամենայնիվ, չնայած արժեքին (50 դոլար), դեղն արագ սպառվում է եւ մեծ պահանջարկ ունի։ Սակայն ինչպես պնդում են շատ բժիշկներ, այս դեղի «համբավը» գովազդի շնորհիվ է, եւ իրականում ոչ մի հրաշք չի գործում։

ՄԵՐԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Արտավազդ Խաչիկյան. ժուռնալիստը, տարեգիրը, քաղաքացին

Ծննդյան 80-ամյակի առթիվ

«Այն, ինչ արել է Արտո Խաչիկյանը սփյուռքահայության, նրա մամուլի համար հայաստան հեռատիպներ դնելով Բեյրութում, Նյու Յորքում ու Փարիզում, Երեւանից այդ քաղաքներում լույս տեսնող հայկական թերթերին թարմ լուրեր հաղորդելով մեր հանրապետության եւ Խորհրդային Միության, մայր Հայրենիքի կյանքի մասին: Թող ամեն մի հայ սփյուռքի համար անի այն, ինչ հաջողացրեց անել մեր Արտոն»:

ԱՆՏՈՆ ԵՐՎԱՆԴԻ ՔՈՉԻՆՅԱՆ

Արմենպրեսի լրատվական գործակալությունում, որը ավելի քան 75-ամյա պատմություն ունի, կա երկու պաշտոն, որոնցում երկարատեւ աշխատանքը գրեթե անհնարին է. դա տնօրենի պաշտոնն է եւ թղթակցինը: Բայց եղել է մի տնօրեն, որ աշխատել է 15 տարի, որից 12-ի ընթացքում նա զուգահեռաբար եղել է Հայաստանի ժուռնալիստների միության նախագահը եւ ԽՍՀՄ ժուռնալիստների միության քարտուղարը:

Նա հանրապետության կուլտուրայի վաստակավոր գործիչ Արտավազդ Խաչիկյանն է՝ հայ ավագ լրագրողների ց մեկը, որն այս օրերին շատ շնորհավորանքներ է ստանում Հայաստանի իր ընկերներից, բարեկամներից, գրչակիցներից, ինչպես նաեւ՝ Սփյուռքից: Այս օրերին լրանում է նրա 80 տարին: ...Իսկ ինչ ասել է Անտոն Քոչինյանը, դա, իրոք, զարմանալի դժվարին գործ էր, որ Արտո Խաչիկյանը կարողացավ ձեռնարկել, որպեսզի Հայաստանից, հեռատիպով, մայրենի լեզվով, 10-15 մեքենագիր էջ ծավալով նյութեր ուղարկենք Սփյուռք, Խորհրդային Միության սահմաններից դուրս: Այսօրվա Ինտերնետի պայմաններում է դա հասարակ բան թվում, այն ժամանակներում դա, իրոք, հրաշք էր: Դժվար, որովհետեւ Արտո Խաչիկյանը այդ գործն իրականացրեց Լեոնիդ Բրեժնեւի կառավարման օրոք, եւ թույլտվությունը տվեց ոչ այլ ոք, քան ինքը՝ Միխայիլ Սուսլովը, որն այն ժամանակ երկրորդ մարդն էր Կրեմլում: Գծերի բացումը Խաչիկյանը ներկայացրել էր, որպես... խորհրդային նվաճումների պրոպագանդում արտասահմանի հայկական մամուլում, այնինչ այն, ինչպես ժամանակին էինք ասում, հայրենիքից խաբրիկներ տանող երկաթե կամուրջ էր, ինչո՞ւ չէ, նաեւ Սփյուռքը հայրենիքին կապող հաստատուն կամուրջ:

Արտավազդ Խաչիկյանը տաղանդավոր կազմակերպիչ է: Արմենպրեսում աշխատելու տարիներին նա գործակալությունում կենտրոնացրեց լավագույն ժուռնալիստական ուժերը՝ Ալեքսանդր Սավայան, Կիմ Ղալայյան, Ռոբերտ Մելիքսեթյան եւ ուրիշ լրագրող-հրապարակախոսներ, որոնց անունները այսօր ներկա են գրադարանների քարտարաններում, որոնց ժուռնալիստական աշխատանքի մակարդակը թույլ է տվել, որ այդ աշխատանքը հաճախ առանձին գիրք դառնա:

Արտո Խաչիկյանը Արմենպրես որպես տնօրեն եկավ Հայաստանի սպորտային կազմակերպությունից: Ի դեպ, նրա ջանքերով է Երեւանի «Սպարտակ» ֆուտբոլային թիմը վերանվանվել «Արարատ», 60-ական այդ ոչ հեշտ ժամանակներում: Արմենպրեսում էլ հանգիստ չնստեց, մինչեւ, մերժելով Գրուզինֆորմի կամ Ազերինֆորմի

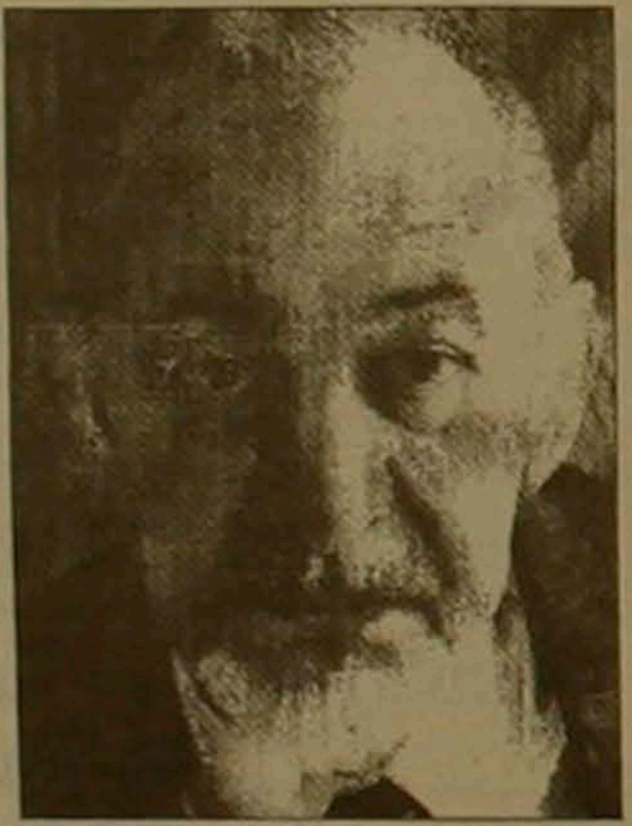

նմանակումը, Հայաստանի հեռագրական գործակալությունը չվերանվանեց Արմենպրես:

Ստեղծագործող նորարար էր Արտո Խաչիկյանը. վկայությունը՝ մեր մշակութային կյանքի այն տարեգրությունները, որ առանձին գրքերով հրատարակել է նա. Երեւանի 2750-ամյակը, Սովետական Հայաստանի 50 տարին, Հովհաննես Թումանյանի 100-ամյակը: Ահա այն բացառիկ երեքը, որ մյուս բազում հոբելյանների նման չկորան մեր թերթերի էջերում, առանձնացան, գիրք դարձան, որովհետեւ նրանց «թիկունքին» կանգնել էր Արտո Խաչիկյանը:

Ամեն ինչում միակն էր: Միակն էր, որ կարողացավ բնակելի վեցհարկանի շենք կառուցել տալ Արմենպրեսի աշխատողների համար, իսկ մինչ այդ էլ մարզական աշխատողների համար էր նման մի շենք կառուցել տվել: Միակն էր, որ կառուցել տվեց Հայաստանի ժուռնալիստների միության բարձրահարկ շենքը Պուշկինի փողոցում:

78 տարեկան հասակում ընթերցողի սեղանին է դնում մի զարմանալի գիրք. «Երկաթե վարագույրի երկու կողմերում»:

Արտավազդ Խաչիկյանի հետ ես աշխատել եմ 15 տարի: Փափուկ մարդ չէ, ոչ էլ՝ դյուրաբեկ: Պինդ, շատ դեպքերում խիստ եւ չոր, բայց անսահման հումորով լի (մի մոռացեք, բանաստեղծ եւ երգիծաբան Սուրեն Վահունու կրտսեր եղբայրն է եւ հայտնի նախիջեւանցի մանկավարժ Վահան Վարժապետի զավակը), իր աշխատողի համար ջանք չխնայող:

Ծնվել է Երեւանում, 1918 թվականի օգոստոսի 17-ին, ավարտել է միջնակարգ դպրոցը, ապա ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետը Մոսկվայի կուսակցական բարձրագույն դպրոցում: Բազում պաշտոններ է վարել մամուլում, մինչեւ «Ավանգարդ» թերթի պատասխանատու խմբագիր: 21 տարի շարունակ եղել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի դեպուտատ, տասը տարուց ավելի՝ Գերագույն խորհրդի առողջապահության, սոցիալական ապահովության, ֆիզկուլտուրայի եւ սպորտի մշտական հանձնաժողովի նախագահ: Պարգեւներ շատ ունի՝ երեք շքանշան, յոթ մեդալ, Գերագույն խորհրդի չորս պատվոգիր:

...Արտավազդ Խաչիկյանի տունը Սայաթ Նովայի փողոցում: Օրվա ցանկացած ժամին բախիր նրա դուռը, կտեսնես, որ աշխատում է. հուշագրությունների երկրորդ գիրքն է ավարտել, բայց գրելու գործ դեռ շատ ունի: Տարիքը պարտադրում է նահանջել, չի նահանջում, ճակատամարտ է տալիս նրա դեմ:

Արտո Խաչիկյանը Հայաստանի համար շատ գործ է արել... Ու հիմա էլ անում է գրչից ու գրամեքենայից անբաժան արհեստավարժ ժուռնալիստը: 80 տարեկանը բոլորելիս...

ՎԱՆԻԿ ՍԱՆԹՐՅԱՆ,
Արմենպրեսի թղթակից
«Ազգ»-ի համար

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

«Գիրք ճանապարհին» ճամփորդ է կրկին

Եղիշե Չարենցի գրքերի շարքում առանձնահատուկ տեղ է զբաղեցնում «Գիրք ճանապարհի» ժողովածուն, որը լույս տեսավ 1934-ին եւ ընթերցողներին ներկայանալու փոխարեն գնաց անհաշտ պաշտամունքի տարիների անօրեն իշխանավորների մարդատյաց եւ գրքատյաց քաղաքականությանը: «Գրքի ամբողջ տպաքանակն Այգեստան թաղամասում խարույկի բոցերը լափեցին», առաջին անգամ ես լսեցի Արա Սվասյանի դասախոսության ժամանակ: Հետագայում այդ ժողովածուն Հայաստանում վերահրատարակվելու փոխարեն [illegible] տեսավ Հալեպում (1946, 195[illegible], 1959) եւ Բեյրութում (1950, 1959): Ե. Չարենցի 100-ամյակի հոբելյանը նպաստավոր առիթ էր «Գիրք ճանապարհին» նոր ճամփորդի իրավունք տալու: Հայաստանի գրողների միության նախաձեռնությամբ ժողովածուի նմանահանությունը հազար օրինակ տպաքանակով իրականացվեց Իտալիայում: Այն ընթերցողներին հասնում է նվիրատվությունների միջոցով: Օրերս Հայաստանի Ազգային գրադարանին մեկ օրինակ նվիրեց ՀԳ միության նախագահ Հրանտ Մաթեւոսյանը, որի համառոտ խոսքով էլ սկսվում է գիրքը: «Ի սկզբանէ էր բանն», հավատավոր այս բանի գիրքն անցյալի եւ

ապագայի միջեւ անկոր մարդկանց մեր ներկան էր բացում, եւ այս «Գիրք ճանապարհին» մենք այրեցինք...»: Ժողովածուն ձեւավորել է Հակոբ Կոջոյանը, որի մասին Չարենցն ասել է. «Դու իմ տողերին տվել ես նոր թռիչք ու թեւ»: Այո, հաճելի ձեւավորված-թեւավորված գիրքը կրկին դուրս է եկել երթուղի, որպեսզի առավել ամուր պահի գրող-ընթերցող կապը, իր «Պատմության քառուղիներով», «Տաղեր եւ խորհուրդներ», «Զանազան բանաստեղծություններ եւ թարգմանություններ» բաժիններում ամփոփված ընտիր ու անմահ ստեղծագործություններով:

Բարի ճամփա անվախ ու քաջ բազմափորձ ճամփորդին:

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՒՆԱՆՅԱՆ

ԱՄՆ

Սերգեյ Բաբայանի դաշնամուրային համերգը Դետրոյթում

Վիրտուոզ դաշնակահար Սերգեյ Բաբայանը Դետրոյթի սիմֆոնիկ նվագախմբի (դիրիժոր Նիմի Յարվի) հետ հուլիսի 31-ին մասնակցել է մեծն Գրիգին նվիրված համերգին, հաղորդում է «Արմինյն Միրոր Սփեքթեյթըր»: Բաբայանն ԱՄՆ է ժամանել 1989-ին եւ շատ շուտով գրավել է քննադատների ուշադրությունը շնորհիվ իր մեկնաբանությունների լայն հնարավորությունների եւ կատարողական բարձր արվեստի: Առաջին անգամ 1990-ին նվագելով Նյու Յորքի Ալիս Տուլի համերգասրահում, նա զարմացրել է արվեստագետ-քննադատներին: Այնուհետեւ մասնակցելով միջազգային, այդ թվում Քլիվլենդում Ռոբերտ Կասադեսուսի (որտեղ առաջին անգամ Խորհրդային Միությունից անհատ արվեստագետը մասնակցում էր առանց կառավարության հովանավորության), Ճապոնիայում Համամացուի եւ Շոտլանդիայում 1992-ի մրցույթներին, արժանացել է առաջին մրցանակների: Դափնեկիր է Բրյուսելում կայացած Էլիզաբեթ թագուհու մրցույթի եւ մրցանակակիր Իտալիայում եւ Կանադայում համապատասխանաբար կայացած Բուսոնի եւ Էսթեր Հոնենսի մրցույթների: Երաժշտական ուսումնառությունը սկսել է 6 տարեկանից աշակերտելով նախ Լուիզա Մարգարյանին եւ ապա Գեորգ Սարաջեւին: Մոսկվայում շարունակել է ուսումը Միխայիլ Պլետնեւի եւ Վերա Գոռնոստաեւայի հսկողության ներքո: Մենահամերգներով հանդես է եկել աշխարհի մի շարք, այդ թվում Քլիվլենդի, Կալգարիի, Օսակայի, Բելգիայի, Բրատիսլավայի, Բոնոյի, Իտալիայի, Ֆլորիդայի, Լիլլի սիմֆոնիկ նվագախմբերի հետ:

Հ. Օ.

Վարչապետին առընթեր մշակույթի խորհուրդը սկսում է գործել

[illegible] վերջը Հայաստանի [illegible] նի համար ընդգծված մշակութային երանգ ուներ. ուրբաթ օրը կառավարության ղեկավարը հանդիպեց հանրապետության ստեղծագործական միությունների ներկայացուցիչների հետ, նույն օրը երեկոյան այցելեց ԽՍՀՄ ժողովրդական նկարիչ ակադեմիկոս Գրիգոր Խանջյանի արվեստանոցը: Շաբաթ երեկոյան Փարաջանովի տուն-թանգարանում գումարվեց վարչապետին կից մշակութային խորհրդի անդրանիկ նիստը: Խորհրդի համակարգողն է Երեւանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի ռեկտոր Արմեն Սմբատյանը: Այս խորհրդի ծնունդը մեծ բարոյական հաղթանակ է մշակույթի բնագավառում, ասաց Արմեն Սմբատյանը: Մենք պիտի անենք ամեն ինչ, որպեսզի սատար կանգնենք մշակույթի գործիչներին եւ իշխանություններին, նրանց փոխհարաբերությունները կազմակերպելու, կանոնակարգելու համար: Խոսելով խորհրդի նպատակների ու խնդիրների մասին, նախկին նախարարը կարծիք հայտնեց, որ այն պիտի դառնա ուղեղային կենտրոն, որն իր խորհուրդներով ու առաջարկություններով կաջակցի մշակույթի բնագավառում պետական քաղաքականության ծրագրավորմանն ու իրականացմանը: Ա. Սմբատյանը հայտնեց, որ վարչապետի նախաձեռնությամբ մոտ ապագայում ստեղծվելու է մշակութային հեռուստաալիք, որը մասնագիտանալու է մշակույթի, հոգեւոր արժեքների թեմաներով, կդառնա ստեղծագործողների մտքերի փոխանակության բեմ, նրանց հավաքատեղի:

Մշակույթի նախարար Ռոլանդ Շառոյանը եւս կարեւորեց խորհրդի դերը, առաջարկեց մի քանի թեմա առաջիկա քննարկումների համար, օրինակ. մշակույթն ու առեւտրականացումը:

Փող տվեք, մշակույթն առանց վարչապետի էլ կզարգանա, իր հերթին ռեպլիկ արեց Պերճ Զեյթունցյանը:

«Նորք» հանդեսի գլխավոր խմբագիր Ռուբեն Հովսեփյանը վարչապետի եւ ներկաների ուշադրությունը հրավիրեց գրական մամուլի վիճակի վրա:

Կոմպոզիտորների եւ երաժիշտների միության նախագահ Ռոբերտ Ամիրխանյանն ասաց, որ պետք է նախ պարզել, ո՞րն է այս խորհրդի կարգավիճակը, այն պետք է լինի որոշումներ նախապատրաստո՞ղ, թե՞ առաջարկություններ մշակող ատյան: Կոմպոզիտորը հանդես եկավ նախաձեռնությամբ՝ հաջորդ նիստն անցկացնել Դիլիջանում, սեպտեմբերի վերջին եւ այնտեղ քննարկել ոչ միայն խորհրդի կանոնադրությունն ու ծրագրերը, այլեւ մտքեր փոխանակել հայ մշակույթի զարգացման ուղղությունների վերաբերյալ:

Հաջորդ թեման թանգարաններն էին: Դրանց անմխիթար վիճակի մասին խոսեց տանտերը՝ Ս. Փարաջանովի տուն-թանգարանի տնօրեն Զավեն Սարգսյանը: Նախարար Ռ. Շառոյանը մատնանշեց, որ չկա օրենք թանգարանների մասին: Համաձայնվելով ասվածի հետ, վարչապետը նշեց, որ անհրաժեշտ է մշակել թանգարանների կառավարման նոր մոդել: Նա առաջարկեց Զ. Սարգսյանին խորհրդի մյուս նիստին նախապատրաստել թանգարանային արժեքների կառավարման հիմնադրույթը:

Ես պարզապես սարսափում եմ Երեւանի Աբովյան փողոցի հետ կատարվածի առնչությամբ, բողոքեց վարչապետը: Ընդհանրապես, Երեւանի, նրա տեսքի ու կերպարի մասին պետք է ավելի շատ մտածենք, ասաց Ա. Դարբինյանը:

Քաղաքաշինական «դիկտատուրայի» կողմնակից է ճարտարապետ, Երեւանի ճարտարապետական-շինարարական ինստիտուտի դեկան Նարեկ Սարգսյանը:

Նրա կարծիքով, մինչեւ վերջերս քաղաքաշինության բոլոր ցավերն առաջանում էին այն պարզ պատճառով, որ լուծված չէր հողօգտագործման հարցը, որը, վերջապես, հանձնվեց մեկ տիրոջը: Բանախոսը նշեց նաեւ մեկ այլ խնդիր, այսօր ճարտարապետությունը բաժանված է քաղաքաշինության նախարարության եւ քաղաքապետարանի միջեւ, ճարտարապետական կրթությունը կրթության ու գիտության նախարարության համակարգում է, ճարտարապետների մասնագիտական ու սոցիալական հարցերը լուծում է ճարտարապետների միությունը: Այնինչ, մեր ճարտարապետությունը, չնայած վերջին տարիների դժվարություններին, պահպանում է իր բարձր մակարդակն ու համբավը:

Այն, որ վարչապետն ամբողջ երկու օր է նվիրում մշակույթին, հույս է ներշնչում, ասաց թատերական գործիչների միության նախագահ Երվանդ Ղազանչյանը: Ռեժիսորը խոսեց հանրապետության թատրոնների մասին, ուր դերասանները, աշխատակիցները արդեն երեք ամիս է, ինչ աշխատավարձ չեն ստանում: Թող մեր խորհուրդը Երեւանից դուրս գա, գնա շրջանները, հետաքրքրվի տեղերում մշակութային օջախների վիճակին, օրինակ, Գյումրիի, առաջարկեց Ե. Ղազանչյանը:

Անշուշտ, հանրապետությունը կարեւոր է, սակայն չափը տալիս է Երեւանը, ասաց ճարտարապետ Լեւոն Իգիթյանը: Մեծ գործ արած կլինենք, եթե կարողանանք պահպանել Երեւանի դեմոկրատական ոգին, տրամադրությունը:

Քաղաքի ապագան. որոշվեց այս թեման առաջարկել հետագա քննարկման համար: Օրերս ես հանձնարարություն եմ տվել Երեւանի քաղաքապետին ու քաղաքաշինության նախարարին, մայրաքաղաքի նոր, գլխավոր հատակագիծը մշակելու մասին, ասաց վարչապետը: Մենք պետք է կարողանանք խուսափել ծայրահեղություններից, մտածենք Երեւանի ապագայի մասին, ընդգծեց նա:

Ժողովրդական արտիստուհի, դաշնակահար Սվետլանա Նավասարդյանն անդրադարձավ մեկենասության թեմային. երազում եմ այն օրվա մասին, երբ մեր բոլոր հովանավորները Հայաստանից կլինեն: Այս առիթով երաժիշտը հետաքրքրվեց Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի շուրջ իրադրությամբ, որի մասին մանրամասն պարզաբանումներ տվեց նախարար Ռ. Շառոյանը:

Ես պասիվ լավատես եմ, ասաց կինոռեժիսոր Ռոբերտ Սահակյանը: Սակայն նա չհամաձայնվեց նիստում հնչած որոշ գնահատականներին եւ խնդրեց իրեն հանել խորհրդի կազմից:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ,
ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակից
«Ազգ»-ի համար

digitised by A.R.A.R.@

ՖՈՒՏԲՈԼ

Մեր հյուրն է Լիբանանի հավաքականը

Հայկական ու լիբանանյան ֆուտբոլի համար պատմական օր է 1998 թ. օգոստոսի 18-ը: Առաջին անգամ հանդիպելու են դարավոր բարեկամության ու իսկական եղբայրության կամրջով միացված երկու երկրների ֆուտբոլի ազգային թիմերը: Այդ օրը Աբովյանի մարզադաշտում կհանդիպեն երկու երկրների առաջին հավաքականները, իսկ երեք օր անց Լիբանանի առաջին թիմին մայրաքաղաքի «Հրազդան» մարզադաշտում կհյուրընկալի ՀՀ երիտասարդական հավաքականը:

Տասնյակ տարիներ առաջ հայաստանյան ֆուտբոլում փայլեցին Լիբանանից հայրենադարձված մեծ թվով ֆուտբոլիստներ: Նրանք մեծապես նպաստեցին հանրապետությունում ֆուտբոլի զարգացմանը:

Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմը ահավոր հարված հասցրեց լիբանանյան ու լիբանանահայ ֆուտբոլին: Բեյրութի ՀՄՄ եւ ՀՄԸՄ թիմերը հրավիրեցին Հայաստանի մի մեծ խումբ տաղանդավոր ֆուտբոլիստների, որոնց մի մասը, Լիբանանի քաղաքացիություն ընդունելով, տեսական հատուկ հրամանագրով սկսեց ելույթ ունենալ երկրի ազգային հավաքականում:

Այսօր էլ մեզ հյուր եկած Լիբանանի ազգային թիմի գլխավոր մարզիչ, եգիպտացի Մահմուդ Սաադը 22 խաղացողների թվում ընդգրկել է երկրի բազմակի չեմպիոն ու գավաթակիր Գեւորգ Կարապետյանին, ինչպես նաեւ Վարդան Ղազարյանին: Լիբանանահայ տաղանդավոր խաղացողներ Դրո Քեհեյանն ու Գրիգոր Ալոզյանը նույնպես գալիս են մայր հայրենիք իրենց լիբանանցի եղբայրների հետ: Նրանք են Ալի Ֆախիհ, Ահմեդ Սաքր, Թարեք Ալ-Սամադ, Աբդ Ալ-Ֆաթահ Ալ-Սամադ, Յասան Հիջազի, Ալի Աթեյրեք, Դանիը Ալ-Սուար, Նաբիհ Ալ-Ջուրդի, Հուսեյն Մուսթաֆա, Ջամալ Թահա, Ահմեդ Նաամանի, Ռասա Անթար, Ֆայսալ Անթար, Ալի Իդ, Հայսամ Զեյն, Մոհամեդ Նասեր, Աբդ-Ալլահ Ալ-Հոմսի:

Լիբանանի հավաքականը

Բեյրութ-Երեւան չվերթով ժամանելով քաղաքամայր Երեւան Լիբանանի ազգային հավաքականն ու ընկերակցող պատվիրակությունը, գլխավորությամբ Հարություն Մարկոսյանի ջերմորեն ընդունվեցին Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի կողմից: «Զվարթնոց» օդանավակայանում Հայաստանի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սուրեն Բարսեղյանը, որը մի քանի տարի աշխատել է Լիբանանում, անձնապես ողջունելով հյուր ֆուտբոլիստներին ամեն ինչ արեց, որպեսզի լիբանանյան պատվիրակությունն զգա ինչպես տանը:

Տեղավորվելով «Արմենիա-2»-ում, կարճատեւ հանգստից հետո Լիբանանի ֆուտբոլի հավաքականն իր առաջին մարզումն անցկացրեց Հայաստանում Աբովյան քաղաքի մարզադաշտում:

Հյուրերն իսկապես հիացել էին կանաչազարդ մարզադաշտով ու մարզադաշտ եկած պատանիների ծառայելու պատրաստակամությամբ: Մեկժամյա մարզումը, որն անցկացնում էր նոր նշանակված գլխավոր մարզիչ Մահմուդ Սաադը, օգտակար էր, որպեսզի լիբանանցի մարզիկները ավելի լավ վարժվեին Հայաստանի լեռնային կլիմային ու մեծ բարձրության վրա կառուցված մարզադաշտերին: Լիբանանում ֆուտբոլի խաղերը տեղի են ունենում մեծամասամբ ծովեզրյա քաղաքներում կառուցված մարզադաշտերում, որոնցից նորագույնը Բեյրութի Սիթի մարզական ավանն է, որտեղ տեղի են ունենալու 2000 թվականի Ասիայի ֆուտբոլի առաջնության եզրափակիչ մրցումները:

Լիբանանի ազգային հավաքականը 18 ու 21 օգոստոսին բարեկամական հանդիպումներ է ունենալու, միաժամանակ նախապատրաստվելով հաջորդ մրցաշրջանին թիմի տնօրեն, ծանոթ ֆուտբոլային մասնագետ ու թղթակից-լրագրող Մահմուդ Բըրժաուի գլխավորությամբ:

Բարի գալուստ եւ անվերջ հաջողություններ ենք մաղթում մեր սիրելի լիբանանցի ֆուտբոլիստներին:

ՀԱՄՈ ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ,
Բեյրութ-Երեւան

ՀԵԾԱՆՎԱՅԻՆ ՍՊՈՐՏ

Քեփիեկյան եղբայրների մրցանակի խաղարկությունը

Երեք օր շարունակ Երեւանի «Հայաստան» մարզական միության հեծանվահրապարակում եռուզեռ էր: Այստեղ անցկացվեց Սողոմոն եւ Գրիգոր Քեփիեկյան եղբայրների մրցանակի խաղարկությունը: Երեք տարիքային խմբով անցկացված մրցումներին մասնակցեցին շուրջ 40 մարզիկներ` հանրապետության բոլոր ուժեղագույն հեծանվորդները:

Ամենաբարձր արդյունքները մարզիկները ցույց տվեցին անհատական 4 եւ 3 կմ վազքերում: Տղամարդկանց մրցապայքարում (4 կմ) հաղթեց Արսեն Ղազարյանը` 4 րոպե 49, 05 վայրկյան, իսկ երիտասարդների մեջ ուժեղագույնը Արմեն Գյոզալյանն էր, որը 3 կմ-ը հաղթահարեց 3 րոպե 39,66 վայրկյանում: Այս երկու արդյունքներն էլ գերազանցում են սպորտի վարպետի նորման: Վերջին մրցատարածությունում պատանիներից հաղթող ճանաչվեց Վաչե Խաչատրյանը (3.53, 69):

Ասենք, որ բոլոր մրցաձեւերում էլ լարված, հետաքրքիր պայքար էր ծավալվել: 1000 մ տեղից պոկումով վազքում առաջին տեղը գրավեց Արամայիս Ապրեսյանը, երիտասարդներից` Արմեն Գյոզալյանը, իսկ պատանիների համար գիտ մրցաձեւում տարածությունը 500 մետր էր: Հաղթեց Արման Ավետիսյանը:

Վերջինս մի հաղթանակ եւս տարավ` արագավազքում: Այս մրցաձեւում երիտասարդներից առաջինը Վիկտոր Ավետիսյանն էր: Քանի որ մեծահասակների համար արագավազքի առանձին մրցումներ չանցկացվեցին, ապա նրանց համար միավորների հաշվարկ անցկացվեց 200 մետր ընթացքից վազքում: Այստեղ ուժեղագույնը Արսեն Ղազարյանն էր:

Ընդհանուր հաշվարկում արդյունքները ի մի բերելիս պարզվեց, որ մեծահասակների մեջ հավասար միավոր են վաստակել Արսեն Ղազարյանը եւ Մայիս Ապրեսյանը, որոնք բաժանեցին 1-2-րդ տեղերը: Երկրորդ տեղը գրավեց Վազգեն Ղուկիջանյանը:

Երիտասարդների մրցավեճում հաղթող ճանաչվեց Արմեն Գյոզալյանը: Երկրորդ տեղում է Արամայիս Թամրազյանը, երրորդում` Վահագն Կարապետյանը:

Պատանիների պայքարում մրցակցությունից դուրս էր 15-ամյա Արման Ավետիսյանը, որը հաղթեց մեծ առավելությամբ: Հենց նրան էլ տրվեց մրցումների գլխավոր մրցանակը` Քեփիեկյան եղբայրների գավաթը: Երկրորդ եւ երրորդ մրցանակակիրներ դարձան Վաչե Խաչատրյանը եւ Լեւոն Բաբլոյանը:

Ասենք, որ Սողոմոն Քեփիեկյանը բոլոր հաղթողներին ու մրցանակակիրներին մարզահագուստ եւ դրամական մրցանակներ հանձնեց:

Արագավազքային այս մրցումների ծրագրից դուրս ՀՀ հեծանվային սպորտի ֆեդերացիան, նախագահ Ռուբեն Գեւորգյանի նախաձեռնությամբ, անցկացրեց նաեւ խմբակային մրցավազք: 96 շրջանով 12 միջանկյալ եզրագծով խմբակային վազքում մեծ առավելությամբ հաղթեց Արսեն Ղազարյանը (40 միավոր), երկրորդ եւ երրորդ մրցանակակիրներ դարձան համապատասխանաբար Մայիս Ապրեսյանը (26) եւ Արմեն Գյոզալյանը (18): Բոլոր երեք մրցանակակիրներն էլ արժանացան հանրապետական ֆեդերացիայի դրամական պարգեւների:

Դուրս գալով խմբակային վազքում տղամարդկանցից հաղթեց Մայիս Ապրեսյանը, իսկ պատանիներից` Վաչե Խաչատրյանը:

Քեփիեկյան եղբայրների մրցանակի խաղարկությունը մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել հանրապետության հեծանվային սպորտի շրջաններում: Մասնագետները, մարզիկները միահամուռ ցանկություն հայտնեցին, որ այդ մրցումները, որոնք կոչված են հեծանվահրապարակային արագավազորդներ հայտնաբերել, դաստիարակել, դառնան ավանդական:

Գյումրիի «Շիրակի» առաջին պարտությունը

Հայաստանի ֆուտբոլի առաջնության բարձրագույն խմբում կայացան հերթական տուրի հանդիպումները:

«Հրազդան» մարզադաշտում «Երեւանն» ընդունել էր միանձնյա առաջատար «Շիրակին»: Նշենք որ, ընթացիկ առաջնությունում կայացած նախորդ երկու խաղում «Շիրակը» գերազանցել էր «Երեւանին»: Այդ օրը, սակայն, շիրակցիներն անճանաչելի էին դարձել: Նրանք գործում էին դանդաղ, միօրինակ: Երեւանցի ֆուտբոլիստները, ընդհակառակը, խաղում էին վստահ, նպատակամղված դեպի հակառակորդի դարպասը: Հաշիվը կարող էր բացվել 10-րդ րոպեին, բայց Արմեն Պետիկյանի գլխի հարվածից հետո դարպասապահ Արթուր Հովհաննիսյանը վերջին պահին հասցրեց փակել գնդակի ճանապարհը: Այնուհանդերձ, գոլը չուշացավ: 10-րդ րոպեին Լեւոն Ստեփանյանը մրցակցի տուգանային հրապարակում խաբուսիկ շարժումներով ապակողմնորոշեց պաշտպաններին ու դարպասապահին եւ հուժկու հարվածով առաջ մղեց «Երեւանին»` 1-0: Նշենք, որ այդ փորձառու ֆուտբոլիստը եւս մի քանի անգամ մոտ էր հաջողությանը, սակայն վերջին պահերին վրիպում էր: 44-րդ րոպեին «Փյունիկից» «Երեւան» տեղափոխված կենտրոնական կիսապաշտպան Սուրեն Չախալյանը խորքից նպատակային փոխանցումով հարվածային դիրքի դուրս բերեց արագաշարժ Տիգրան Եսայանին, որը օգտագործեց պատեհ առիթը` 2-0: Առաջին 45 րոպեների ընթացքում հյուրերը միայն մեկ անգամ լրջորեն սպառնացին Հարություն Աբրահամյանի դարպասին, սակայն Արտյոմ Բեռնեցյանը մոտ տարածությունից շեղ հարվածեց, միեւնույն ժամանակ վնասվածք ստացավ ու փոխարինվեց: Հանգստից հետո շիրակցիները համախմբվեցին ու որոշ ժամանակ տիրեցին նախաձեռնությանը: 68-րդ րոպեին «Երեւանը» կտրուկ հակագրոհ ձեռնարկեց. Վարդան Մինասյանի հարվածից հետո Ա. Հովհաննիսյանը ետ մղեց գնդակը, եւ վրա հասած Արմեն Մարկոսյանը այն ուղղեց ցանցի մեջ: Երեւանը 3-0 խոշոր հաշվով արժանի հաղթանակ տոնեց ու ամրապնդվեց երրորդ հորիզոնականում:

Երեւանյան երկու թիմերի` «Էրեբունի-ՀՄՄ»-ի եւ «Արարատի» միջեւ մրցավեճը գոլառատ էր ու դիտարժան: Առաջին քառորդ ժամում դարպասների մոտ լուրջ սպառնալիքներ չստեղծվեցին: Թերեւս, կարելի է հիշատակել արարատցի Հովհաննես Անտոնյանի` գլխով կատարած հարվածը, որը, սակայն, թույլ ստացվեց: «Էրեբունի-ՀՄՄ»-ն այդ խաղում հետաքրքիր տակտիկա էր ընտրել. կամովին զիջելով դաշտի կենտրոնը մրցակցին, եռյակ գծի ֆուտբոլիստները խորքից երկար փոխանցումներով կրակագիծ էին դուրս բերում հարձակվողներին: Դրանցից մեկի ժամանակ, խաղի 16-րդ րոպեին դաշտի տերերի հարձակվող Արտօ Ավետիսյանը մրցակցի տուգանային հրապարակի մատույցներում ազատվեց պաշտպանների խնամակալությունից եւ ոչ ուժեղ, բայց անվրեպ հարվածով բացեց հաշիվը: Դարպասապահ Մայիս Ազիզյանը միայն հայացքով ուղեկցեց գնդակին: Քիչ անց Հովակիմ Հովակիմյանը սուր անկյունից փորձեց վերականգնել հաշվի հավասարակշռությունը, բայց հաջող խաղաց դարպասապահ Արմեն Ավագյանը: 26-րդ րոպեին Ա. Ավետիսյանին վայր գցելու համար մրցավար Սլավա Ղազարյանը նշանակեց 11 մ տուգանային հարված: Այն հստակորեն իրացրեց Գրիգոր Մկրտչյանը: Թվում էր, թե Արկադի Անդրեասյանի սաները կհուսալքվեն, սակայն նրանք ուժեղացրին ճնշումը, որը եւ ցանկալի արդյունք տվեց: Անդրանիկ Զանազանյան-Հովակիմ Հովակիմյան-Հովհաննես Անտոնյան-Արման Աճեմյան կոմբինացիան գոլային ավարտ ունեցավ: Դա, իրոք, դասական գրոհ էր, որն ուղեկցվեց սակավաթիվ հանդիսականների բուռն ծափահարություններով: Դժվար կլիներ կռահել հանդիպման ելքը, եթե երկրորդ կեսի հենց սկզբին «Արարատի» պաշտպանը կոպտորեն չսխալվեր: Գնդակի անհաջող ետ փոխանցումից հետո այն հայտնվեց Գեղամ Հովհաննիսյանի մոտ, որն էլ գրավեց դարպասը: Դրանից հետո արարատցիները «կոտրվեցին» ու թեեւ ունեին թվային գերակշռություն (հեռացվել էր Գ. Մկրտչյանը), արդյունքի հասնել չկարողացան: Իսկ ահա «Էրեբունիի» կիսապաշտպան Ռաֆայել Նազարյանը բաց չթողեց պատեհ առիթն ու ամրապնդեց իր թիմի հաղթանակը` 4-1:

Արարատի «Ցեմենտը» անսովոր` 6-3 հաշվով հաղթեց «Փյունիկին»: Դաշտի տերերը հենց խաղասկզբից դիմեցին կտրուկ գործողությունների եւ 20-րդ րոպեին արդեն երեք անպատասխան գնդակ էին անցկացրել երեւանցիների դարպասը: Այդ խաղում գոլերը խփեցին Տիգրան Հովհաննիսյանը (2), Շիրակ Սառիկյանը (2), Անուշավան Փահլեւանյանը, Արամ Սարգսյանը («Ցեմենտ»), Օնիկ Ավետիսյանը, Գարիկ Մնացականյանը, Համլետ Մխիթարյանը («Փյունիկ»):

Այս հաղթանակից հետո «Ցեմենտը» միավորների քանակով հավասարվեց «Շիրակին», եւ պայքարը չեմպիոնության համար ավելի սրվեց:

ԱՐՄԵՆ ԳԱՎԱԹՅԱՆ

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շիրակ	18	14	3	1	47-12	45
2. Ցեմենտ	18	14	3	1	51-14	45
3. Երեւան	19	11	3	5	34-19	36
4. Էրեբ.-ՀՄՄ	19	9	4	6	29-20	31
5. Արարատ	19	5	5	9	22-31	20
6. Փյունիկ	19	5	3	11	21-42	18

ԹԵՆԻՍ

Ռաֆթերի հաղթանակը

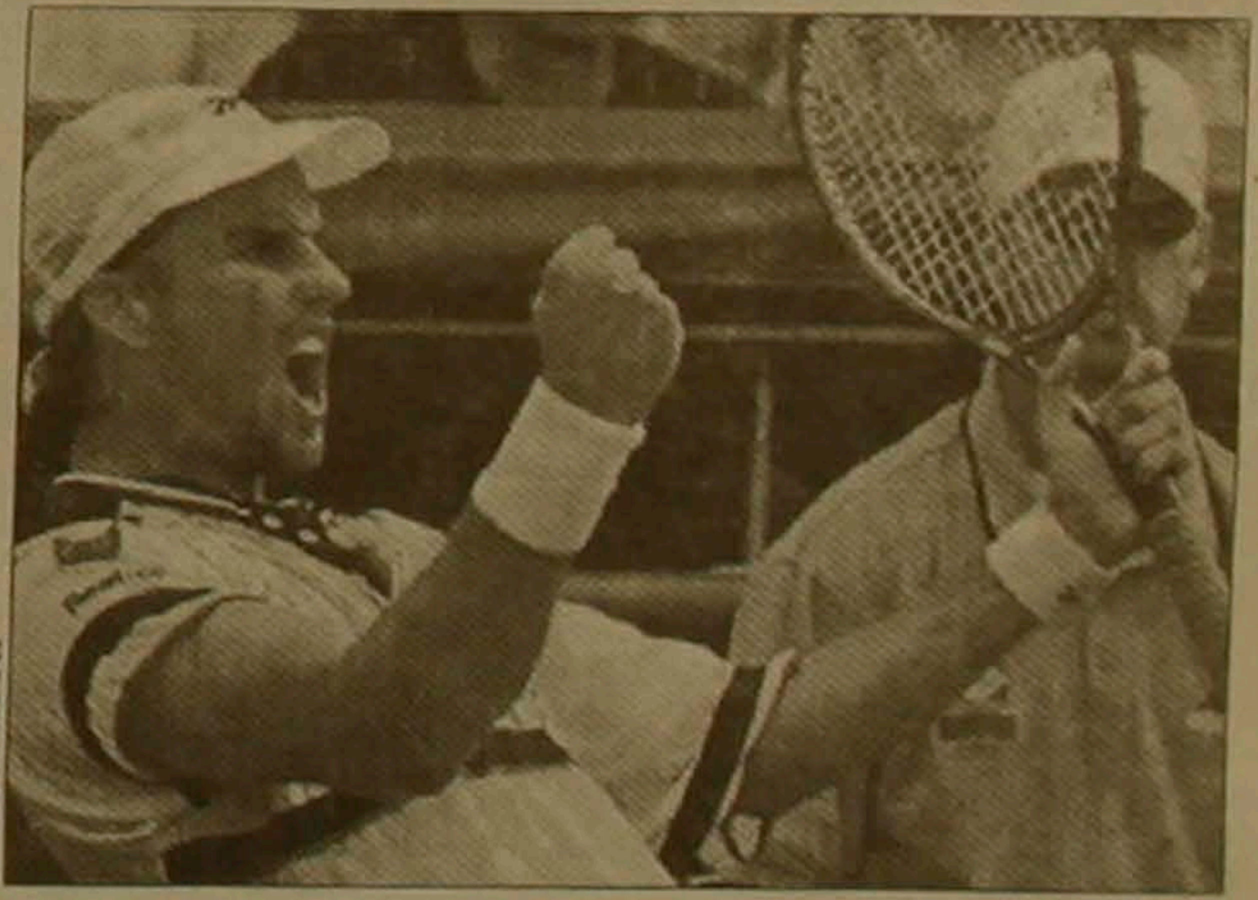

Պատրիկ Ռաֆթեր

Ավստրալացի Պատրիկ Ռաֆթերը մի քանի մրցաշարերում չափազանց հաջող խաղաց: Վերջերս Տորոնտոյի մրցաշարում հաղթելուց հետո Ռաֆթերը 5-րդից 3-րդ տեղն է բարձրացել, հիմա էլ հաղթեց ԱՄՆ-ի Օհայո նահանգում անցկացված խոշոր մրցաշարում (հիշեցնենք, որ այստեղ մրցանակային հիմնադրամը 2 մլն 450 հազար դոլար էր):

Ռաֆթերը քառորդ եզրափակիչում հաղթեց չեխ Պետր Կորդային (6-4, 7-6), կիսաեզրափակիչում ռուսաստանցի Եվգենի Կաֆելնիկովին (7-5, 6-0), իսկ վճռական խաղի առաջին մրցափուլում տանուլ տալով ամերիկացի Փիթ Սամփրասին 1-6, այնուհետեւ բեկում մտցրեց խաղի մեջ եւ հաղթեց հաջորդ երկու փուլերում 7-6, 6-4: Մեկ այլ խոշոր մրցաշար եւս ավարտվեց ԱՄՆ-ում: Աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստուհիներն իրենց հարաբերությունները որոշեցին Լոս Անջելեսի մոտակայքում անցկացված Ակուրա-կլասիկ մրցաշարում:

Եզրափակիչում հանդիպեցին աշխարհի թիվ մեկ եւ թիվ երկու թենիսիստուհիները` շվեյցարուհի Մարտինա Հինգիսը եւ ամերիկուհի Լինդսեյ Դեւենպորտը: 22-ամյա ամերիկուհին, որը չափազանց հաջող է խաղում վերջին մրցումներում, այս անգամ էլ նվաճեց գլխավոր մրցանակը: Դեւենպորտն իր ավելի երիտասարդ մրցակցուհուն հաղթեց 4-6, 6-4, 6-3 հաշվով:

Սան Մարինոյում անցկացված մրցաշարի եզրափակիչ խաղում հանդիպեցին Դոմինիկ Հրբատին (Սլովակիա) եւ Մարիանո Պուերտոն (Արգենտինա): 6-2, 7-5 հաշվով հաղթեց եւ գլխավոր մրցանակը նվաճեց սլովակ թենիսիստը:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է
ՈՍԿԱՆ ԱԿԱԳՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

օրվա հետքով

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Ըստ Ներսիսյանցի, Հայաստանին պետք է տարեկան առնվազն 10-12 տոկոս աճ

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ նախագահի տնտեսական գծով խորհրդական Վահրամ Ներսիսյանցը «Ազատություն» ռադիոկայանին տված հարցազրույցում հայտնել է, որ ինքը Քոչարյանի առաջարկն ընդունել է առանց երկար մտածելու, քանզի ցանկանում է ծառայել իր ժողովրդին: Իր գլխավոր առաքելությունը նոր պաշտոնում Ներսիսյանցը համարում է նախագահին բարեփոխումների միջազգային փորձին ծանոթացնելը, իսկ իր աշխատանքի հիմնական նպատակը տնտեսության համար ռազմավարական նշանակություն ունեցող լուծումներ առաջարկելն է:

Ներսիսյանցը նախ կարեւորում է տնտեսության ընդհանուր մոնիտորինգը, այսինքն նրանում առկա զարգացման միտումների ու թույլ տեղերի բացահայտումը, կառուցվածքային տեղաշարժերի գնահատումը: Հաջորդ կարեւոր խնդիրը, ըստ նրա, ազգային տնտեսական անվտանգության հայեցակարգի մշակումն ու կենսագործումն է: «Պարզ է, որ տնտեսական բարեփոխումները պետք է արագ ընթանան, որպեսզի այս անցումային փուլում երկիրը հնարավորին չափ շուտ հասնի տնտեսական հավասարակշռության», ասել է Ներսիսյանցը, միաժամանակ ընդգծելով, որ բարեփոխումների տեմպերը այնպիսին պետք է լինեն, որպեսզի եւ հոգեբանորեն, եւ սոցիալապես ընդունելի լինեն հասարակության համար, այլապես չեն բացառվում սոցիալ-քաղաքական ցնցումները:

Ներսիսյանցը, ինչպես եւ վարչապետ Դարբինյանը, կողմնակից է Համաշխարհային բանկի հետ սկզբունքային նոր հարաբերությունների հաստատմանը: Այսինքն եթե նախկինում բարեփոխումների ոլորտները, տեմպերը եւ ուղղությունները ծրագրում ու պարտադրում էին ՀԲ-ի մասնագետները, ապա այժմ Հայաստանի կառավարությունը ինքը պետք է մշակի նախընտրելի զարգացման ծրագրերը ու ներկայացնի ՀԲ:

Թեեւ տարեկան 5-6 տոկոս տնտեսական աճը լավ ցուցանիշ է զարգացած երկրների համար, սակայն Ներսիսյանցի կարծիքով, Հայաստանի ժողովրդի կենսամակարդակը բարձրացնելու համար անհրաժեշտ է տարեկան առնվազն 10-12 տոկոս տնտեսական աճ: Այդ խնդիրը լուծելիս գլխավոր դեր պետք է խաղան ոչ թե Համաշխարհային բանկը կամ դոնոր երկրները, այլ ներքին եւ արտաքին մասնավոր կապիտալը: Այս առումով Ներսիսյանցը խիստ կարեւորում է ներդրումների համար այնպիսի բարենպաստ միջավայրի ստեղծումը, որի դեպքում Հայաստան կգան սփյուռքահայ գործարարներ ու կվերադառնան երկրից արդեն հեռացածները, ընդ որում կապիտալի ներմուծումը պետք է հիմնվի գլխավորապես նորամուծություններ պարունակող ներդրումների վրա:

Ըստ Ներսիսյանցի, կառուցվածքային վերափոխումների ընթացքում պետությունը իր հնարավորությունների սահմաններում պետք է օժանդակի սոցիալապես թույլ եւ անպաշտպան խավերին:

Ներսիսյանցի կարծիքով, բարեփոխումների հարցում եվրոպական երկրներից Հայաստանի համար կարող է ուսանելի լինել Լեհաստանի կամ Հունգարիայի փորձը, երբ զարգացման համար պայմաններ ստեղծվում են հարատեւելի հիմքերի վրա: Նա անթույլատրելի է համարում հայրենական արդյունաբերողների ընդգծված հարկային եւ մաքսային հովանավորչությունը, քանզի նման գնային քաղաքականությունը սպառնում է ազգային անվտանգությանը եւ կարող է հանգեցնել գյուղից դեպի քաղաք բնակչության անցանկալի արտահոսքին

Ադրբեջանի իշխող վերնախավը վերջին տարիներին արտասահման է տեղափոխել մոտ 5 մլրդ դոլար

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Ադրբեջանի նախագահ Հ. Ալիեւը վերջին 5 տարում ընդհանուր առմամբ ունեցել է 2531 դոլարի եկամուտ, այսինքն ամսական 42 դոլար 18 սենթ: Ըստ «Թուրան» գործակալության, այս տվյալը Ալիեւը ներկայացրել է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով որպես նախագահի թեկնածու, նշելով նաեւ, թե ինքը որեւէ եկամուտ չի ունեցել դասավանդումներից, գիտական ու տնտեսական գործունեությունից: Բացի այդ, ըստ փաստաթղթի, նա չունի սեփական հողեր, ամառանոցներ, առանձնատներ, բնակարաններ, մեքենաներ:

Ըստ նույն աղբյուրի, նախագահի պաշտոնի մեկ այլ հավակնորդ՝ «Անկախ Ադրբեջան» կուսակցության ղեկավար Սուլեյմանովը ունի 60 քմ մակերեսով սեփական բնակարան եւ 3687 դոլարի եկամուտ վերջին 5 տարում, իսկ մյուս հավակնորդը՝ «Ադրբեջանի ազգային անկախության» կուսակցության ղեկավար Մամեդովը ունի դարձյալ 60 քմ մակերեսով բնակարան եւ 3903 դոլարի եկամուտ վերջին 5 տարում: Ըստ որոշ աղբյուրների, Հեյդար Ալիեւի պաշտոնական աշխատավարձը 20 դոլարով է ավելի իր աշխատակազմի անդամների աշխատավարձից:

Մինչդեռ ինչպես հաղորդում է «Թուրան» գործակալությունը, մասնագետների մոտավոր հաշվումներով Բաքվում 100 քմ հողատարածքն արժե 1-15 հազ. դոլար եւ Բաքվի շրջակայքում այսօր կան մասնավոր ավելի քան 2000 առանձնատուն ու վիլլա: Դրանցից շատերը գտնվում են մետրոյի Գյանջլիկ կայանի մոտերքում եւ արժեն 150 հազարից մինչեւ 1 մլն դոլար: Այս դղյակների տերերը ոչ մի մանաթ չեն մուծում բյուջե, իշխանական վերին էշելոններից են, պաշտոնապես առավելագույնը 100 դոլար աշխատավարձ ստացող հեղինակավոր անձինք՝ ներկա ու նախկին նախարարներ, ուժային նախարարությունների բարձրաստիճան չինովնիկներ, մաքսային ու հարկային համակարգերի պաշտոնյաներ կամ այս բոլորին մտերիմ բիզնեսմեններ: «Ադրբեջանում դեռեւս չկա եկամուտների հայտարարագրման օրենք եւ լինելու դեպքում էլ դժվար թե գործի», գրում է «Թուրանը», նշելով, որ մասնագետների գնահատմամբ, Ադրբեջանի իշխող վերնախավը վերջին տարիներին ծածուկ արտասահման է տեղափոխել միջին հաշվով 5 մլրդ դոլար եւ եթե օրենքը կիրառվի, ապա դրա հազիվ 15 տոկոսը հնարավոր կլինի վերադարձնել:

Շվեյցարական բանկերը համաձայնեցին վճարել հրեաների գումարները

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երկար տարիների վիճաբանություններից հետո շվեյցարական երկու բանկեր (Շվեյցարիայի բանկերի միությունը եւ Կրեդի Սուիսը), համաձայնել են երեք տարվա ընթացքում հրեական ցեղասպանությունից տուժածների հիմնադրամին վճարել 1 միլիարդ 250 միլիոն դոլար՝ որպես ցեղասպանության օրերից իրենց մոտ մնացած հաշիվների եւ գումարների փոխարժեք: Ըստ թուրքական մամուլի, հրեաների համաշխարհային խորհրդի եւ շվեյցարական բանկերի միջեւ այս համաձայնությունը օրերս ստորագրվել է Նյու Յորքում:

Շվեյցարացիները երկար ժամանակ մերժում էին վճարել պահանջված գումարը եւ պատրաստակամություն էին հայտնում վճարել միայն 600 միլիոն դոլար: Հրեաներն անբավարար գտան այդ գումարը ու շարժումներ ծավալեցին ԱՄՆ-ի այն նահանգներում ու քաղաքներում, որոնց ղեկավարները հրեաներ են: Հայտնի դարձավ, որ 20 նահանգներ ու 40 քաղաքներ տնտեսական պատժամիջոցների կդիմեն Շվեյցարիայի դեմ, եթե վերջինս չվերադարձնի պահանջված գումարները: Սպառնալիքը գործեց եւ շվեյցարական բանկերը հոժարեցին վճարել 1 միլիարդ 250 միլիոն դոլար:

Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի օրերին, երբ Գերմանիայում ու Լեհաստանում հրեաները ցեղասպանության ենթարկվեցին, նրանցից շատերն իրենց դրամը եւ արժեքներն ի պահ տվեցին Շվեյցարիայի չեզոք բանկերին: Այնուհետեւ Շվեյցարիան շրջանառության մեջ դրեց այդ գումարները եւ սկսեց համագործակցել մի շարք երկրների հետ, որոնցից հրեաները նույնպես փոխհատուցում են պահանջում: Թուրքական թերթերի համաձայն, Թուրքիան եւս գտնվում է այդ ցուցակում, բայց Թուրքիան մերժում է ընդունել այդ ամբաստանությունը:

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

«Nissan Bluebird» մակնիշի ավտոմեքենա՝ 1980 թ. արտադրության, ղեկը աջ կողմից, նորմալ վիճակում:
Գինը՝ 600 ԱՄՆ դոլար:
Զանգահարել 58-24-83, 56-29-41 *հեռախոսահամարներով* Գայանեին:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

առանձնատուն, 80 քառ. մ. նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:
Զանգահարել 27-22-57 *ժամը 10-16*, 58-33-26 *ժամը 18-23*

ՍԱԿԱՐԱՆ

Դոլարի փոխարժեքը հասավ 6,4300 ռուբլու

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մոսկվայի արժույթի միջբանկային բորսայում դոլարի փոխարժեքը երկուշաբթի օրը բարձրացավ 1200 կետով եւ կազմեց 6,4300 ռուբլի մեկ դոլարի դիմաց: Արժույթի միջբանկային շուկայում Մոսկվայի ժամանակով մինչեւ ժամը 12-ն անց 30 րոպեն ոչ մի գործարք չէր կնքվել: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, մեկնաբանելով այսօր կայացած բորսայական սակարկությունների արդյունքները, գործարարները նշում են, որ Ռուսաստանի բանկին «պարզապես հրաշքով» հաջողվեց անցկացնել դրանք: Ընդ որում, նրանց կարծիքով, «բորսային փոխարժեքի այսօր սահմանված մակարդակը չի համապատասխանում շուկայի իրողություններին, քանի որ այսօր դոլարի պահանջարկը ձեւավորում էին միայն ուրբաթ օրը պահուստավորված միջոցները»: Երեքշաբթի օրն սպասվում է դոլարի պահանջարկի ավելի զգալի աճ, սակայն ենթադրվում է, որ Ռուսաստանի բանկը թույլ չի տա փոխարժեքի կտրուկ թռիչք: Գործարար շրջաններում այն ենթադրությունն են հայտնում, թե երեքշաբթի օրը Ռուսաստանի բանկը կարող է բորսային փոխարժեքի բարձրացումը կանգնեցնել 6,6 ռուբլի նշագծի վրա:

Ռուսաստանի ցնցումների արձագանքները Ստամբուլում

ԱՆԿԱՐԱ, 17 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Միջազգային ֆինանսական ճգնաժամի հետեւանքները հաղթահարելու նպատակով Ռուսաստանի կառավարության այսօր հրապարակած միջոցները, այդ թվում եւ ոչ մշտաբնակ օտարահպատակներից ստացված վարկերի վերադարձման վճարներ կատարելու վրա 90-օրյա մորատորիում մտցնելը, բացասաբար են անդրադարձել Թուրքիայի առաջատար՝ Ստամբուլի ֆոնդային բորսայի վրա: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, սակարկությունների սկսվելուց հետո մի քանի րոպե անց ազգային բորսային ցուցիչը 3255 կետից այստեղ ընկավ մինչեւ 3066, կես ժամ անց Ստամբուլի ֆոնդային բորսայի ներկայացուցիչների տվյալներով բարձրացավ մինչեւ 3213 կետ ցուցանիշը, իսկ սակարկությունների առաջին փուլի արդյունքների հիման վրա կազմեց 3225: Թուրքական ընկերություններից մեկի ղեկավար Հուսեյն Սավաշանն այն կարծիքին է, որ «Ռուսաստանի բորսային շուկայի ցնցումները «մնացորդային» ազդեցություն կունենան թուրքականի վրա»: «Ես չեմ հավատում, թե բորսային ցուցանիշը կնվազի 3000-ից: Ցուցիչի նվազմանը կհետեւի բորսայի հակազդեցությունը: Որպեսզի ներդնողներն ուշքի գան, բորսային ցուցանիշը պետք է աճի մինչեւ 4000», նշել է նա:

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ (ԲՀԻՕՀՀՄ)

Ճանապարհորդական գրանտների ծրագիրը

հայտարարում է 1998 թ. հինգերորդ մրցույթը, որը կընդգրկի նոյեմբեր եւ դեկտեմբեր ամիսները: Հիշեցնում ենք, որ այս ծրագիրը հնարավորություն է տալիս Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներին մասնակցել միջազգային, ազգային եւ տարածաշրջանային կարեւորության գիտաժողովների, սեմինարների, կոնֆերանսների, կոնգրեսների, ցուցահանդեսների, *կրթական եւ գիտական* մրցույթների:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 1998 թ. սեպտեմբերի 28-ը:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի հայկական մասնաճյուղ հետեւյալ հասցեով.

Այգեձորի փ. 53բ.
Հեռ. 272119, 271713, 271719

Ազգ ՕՐԱԹԵՐԹ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՎԵՔ

1998 թ. սեպտեմբերի 1-ից կարող եք «Ազգ» բաժանորդագրվել զեղչ գներով, Հայմամուլի կրպակներում կամ Հայփոստի բաժանմունքներում:

ԶԵՂՋ ԳՆԵՐՈՎ

Ամսական բաժանորդագրություն՝
~~2100~~ 2000 դր.

Եռամսյա բաժանորդագրություն՝
~~6300~~ 5000 դր.

Վեցամսյա բաժանորդագրություն՝
~~12600~~ 9000 դր.

Robin Generators RGX3500

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ
բենզինով աշխատող միաֆազ էլեկտրագեներատորներ:
☎ 529353

հաճախակ.	մաքս. հզ.	նոմ. հզ.	աշխ. ժամ	տարող.
50 Հց	3.0 կվտ	2.5 կվտ	7.1 ժ	13 լ
60 Հց	3.5 կվտ	3.0 կվտ	6.1 ժ	

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրքերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur):

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դափի 69149. Պատվեր 887 Տպաքանակը 3500 Ստորագրված է տպագրության 17. 08. 1998 Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@